

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Bc. Petra Marečková

Dávky pro osoby se zdravotním postižením

Bakalářská práce

Olomouc 2015

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Dávky pro osoby se zdravotním postižením vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.“

V: Olomouci Dne:

.....
Bc. Petra Marečková

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí bakalářské práce JUDr. Gabriele Halířové, Ph.D. za její odborné vedení a cenné rady, které mi při psaní práce poskytla.

Obsah

ÚVOD	6
1.OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	8
1.1.CHARAKTERISTIKA	8
1.2.KLASIFIKACE ZDRAVOTNÍHO POSTIŽENÍ	8
1.2.1.Tělesné postižení	9
1.2.2.Mentální postižení/mentální retardace.....	9
1.2.3.Zrakové postižení.....	10
1.2.4.Sluchové postižení	10
1.2.5.Kombinované postižení	10
2.LEGISLATIVNÍ ZAKOTVENÍ	12
2.1.MEZINÁRODNÍ PRÁVO	12
2.1.1.Evropská unie.....	12
2.1.2.Organizace spojených národů.....	13
2.1.3.Světová zdravotnická organizace	14
2.2.PRÁVNÍ PŘEDPISY ČESKÉ REPUBLIKY	14
2.2.1.Zákon č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod.....	15
2.2.2.Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.....	15
2.2.3.Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti	16
2.2.4.Právo sociálního zabezpečení	16
3.DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	17
3.1.Charakteristika dávek pro OZP před sociální reformou	17
3.2.Charakteristik dávek pro OZP po sociální reformě.....	24
4.ZHODNOCENÍ A NÁVRHY	35
4.1.Zhodnocení de lege lata	35
4.2.Návrhy de lege ferenda	38
5.ZÁVĚR	40
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	41
SEZNAM PŘÍLOH	45
ABSTRAKT	46
ABSTRACT	47

Seznam zkratek

- ČR = Česká republika
- EU = Evropská unie
- MKF = Mezinárodní klasifikace funkčních
- OSN = Organizace spojených národů
- OZP = Osoba se zdravotním postižením
- WHO = World health organization
- ZP = Zdravotní postižení

Úvod

Z celkového počtu obyvatel se v rámci České republiky potýká více než 1 000 000 osob s různým typem zdravotního postižení.¹ Tato čísla se neustále zvyšují. Proto by se i zájem a péče o tyto osoby měla stupňovat. Postoje k osobám se zdravotním postižením se v průběhu rozvoje lidstva velmi měnily. Již Sovák popisuje vývoj vztahů společnosti k osobám se zdravotním postižením. Vyčleňuje stádium represivní, zotročování, charitativní, renesančního humanismu, rehabilitační, socializační a prevenční.² Někteří autoři uvádí, že se nyní nacházíme ve stádiu integrativním/ inkluzivním. Tedy ve stádiu kdy společnost tyto osoby nevyčleňuje a je pro ni přirozené je zahrnout do svého života. To jak se intaktní společnost staví k osobám se zdravotním postižením, se odráží především na tom, jakou měrou je ochotna těmto jedincům pomoci.³

Zabývat se v mé bakalářské práci dávkami pro osoby se zdravotním postižením nebylo pouze nahodilým nápadem. Během minulého roku jsem dokončila studium Speciální pedagogiky na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Tímto tématem bych ráda studium oborů Práva ve veřejné správě a Speciální pedagogiky propojila. Nyní mám tedy možnost pohlédnout na tuto oblast z druhé strany.

Problematika dávek pro osoby se zdravotním postižením prošla širokou řadou reforem, které mnohdy znamenaly nemalou část zákona. V této práci bych se chtěla zaměřit především na komparaci současné a minulé právní úpravy. Úvodem považuji za nezbytné teoreticky a pojmově vymezit osoby se zdravotním postižením. Dále popíši nejdůležitější právní předpisy pro tuto oblast a to jak mezinárodní tak vnitrostátní. Poté se zaměřím na jednotlivé dávky v rámci systému sociálního zabezpečení, které uvedu podle současné i minulé právní úpravy.

Hlavním cílem bakalářské práce je srovnat dávky pro osoby se zdravotním postižením podle platného zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, a podle zákona o sociálních službách č.100/1988 Sb., který dávky upravoval před touto novelizací. Z hlavního cíle vychází cíle dílčí:

- definovat osoby se zdravotním postižením,
- popsat právní předpisy týkající se této problematiky,

---

¹ Český statistický úřad. *Tisková zpráva - se zdravotním postižením žije každý desátý občan ČR*. [online],[cit. 3. března 2015]. Dostupné na:

<http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/se_zdravotnim_postizenim_zije_kazdy_desaty_obcan_cr_20140416>

² SOVÁK, Miloš. *Nárys speciální pedagogiky*. 4. upravené vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n.p., 1980.

³ MICHALÍK, Jan a kol. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. 1. vydání. Praha: Portál, 2011, s.24

- charakterizovat jednotlivé dávky pro osoby se zdravotním postižením,

Cíle bakalářské práce jsou naplňovány prostřednictvím teoretického vymezení, studia právních předpisů a statistik ministerstva práce a sociálních věcí. Téma je zpracováno přehledovou metodou a to podle právních předpisů platných ke dni 1. 1. 2015.

1. Osoby se zdravotním postižením

Úvodní kapitola představuje stručný popis osob se zdravotním postižením (dále také OZP) ze speciálně pedagogického hlediska. Z jednoduchých definic si lze udělat představu o jednotlivých druzích znevýhodnění a jejich členění.

1.1. Charakteristika

Lidé se zdravotním postižením (dále také ZP) tvoří značnou část populace jak celosvětově, tak na území České republiky. V některých publikacích se setkáváme s označením OZP jako menšina či minorita. Především pro jejich společnou odlišnost spojovanou se znaky zdravotního postižení od ostatní společnosti. Mnozí autoři ovšem toto pojmenování neuznávají. Podle Michalíka „*zdravotně postižení tvoří svébytnou, vnitřně však velmi diferencovanou skupinu občanů*“.⁴

Terminologie ZP je velmi složitou disciplínou, především díky různorodosti názorů na její správnost. Další terminologický problém souvisí s postavením OZP ve společnosti. V minulosti jsme se mohli setkat s označeními, které dnes chápeme jako pejorativní. Mezi nejznámější pojmy ze speciální pedagogiky, které v dnešní době není vhodné používat, můžeme zařadit označení stupňů mentálního postižení z roku 1910. Tehdy se jednalo o idiotii, imbecilitu a debilitu. I přes zastaralost některých pojmů se na našem území používá pro pojmenování OZP vícero termínů. Jedná se např. o označení jako člověk znevýhodněný, s postižením, zdravotně postižený, handicapovaný či člověk se speciálními vzdělávacími potřebami.

1.2. Klasifikace zdravotního postižení

Nejčastějším členěním OZP je podle převládajícího postižení. Jedná se tedy o:

- tělesné postižení,
- mentální postižení,
- zrakové postižení,
- sluchové postižení,
- kombinované postižení.

---

⁴ MICHALÍK, Jan a kol. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. 1. vydání. Praha: Portál, 2011. s. 32

1.2.1. Tělesné postižení

V rámci speciální pedagogiky se tělesným postižením zabývá samostatný vědní obor somatopedie. Vady hybnosti se dělí na tělesné postižení, nemoc a zdravotní oslabení. Tato klasifikace se dále dělí podle doby vzniku, hloubky postižení a trvání.⁵

Tělesným postižením se rozumí vždy omezení pohybu, které může být vrozené, získané nebo vzniklé po úraze či nemoci. Vrozeným tělesným postižením se rozumí např. vady páteře a obrny. Pod tělesným postižením získaným si můžeme představit amputace nebo poruchy hybnosti vzniklé narušením periferních nervů.

Nemoci se dělí na akutní a dlouhodobé. Dlouhodobé se dále člení na chronické, někdy označovány také jako dlouhotrvající a recidivující, tedy takové, které se opakují minimálně třikrát ročně.

Zdravotní oslabení je způsobeno nejčastěji nevhodným životním stylem a nedostatečnou výživou. Jedná se o celkové oslabení organismu.⁶

1.2.2. Mentální postižení/mentální retardace

Světová zdravotnická organizace uvádí definici mentální retardace „Stav zastaveného nebo neúplného duševního vývoje, který je charakterizován zvláště porušením dovedností, projevujícím se během vývojového období, postihujícím všechny složky inteligence, to je poznávací, řečové, motorické a sociální schopnosti. Retardace se může vyskytnout bez, nebo současně s jinými somatickými nebo duševními poruchami“⁷

- mentální postižení se člení do 4 rovin:
- lehká mentální retardace   IQ 50 – 69,
- střední mentální retardace   IQ 35 – 49,
- těžká mentální retardace   IQ 20 – 34,
- hluboká mentální retardace   IQ 20 – a méně⁸.

---

⁵ RENOTIÉROVÁ, Marie, LUDÍKOVÁ Libuše. *Speciální pedagogika*. 2. vyd. dopl. a aktualiz. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004.

⁶ RENOTIÉROVÁ, Marie. *Somatopedické minimum*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003.

⁷ *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: MKN-10 : desátá revize: aktualizovaná verze k 1. 1. 2009. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: Bomton Agency, 2008, 860 s. ISBN 978-809-0425-903.

⁸ RENOTIÉROVÁ, Marie, LUDÍKOVÁ Libuše. *Speciální pedagogika*. 2. vyd., dopl. a aktualiz. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004.

1.2.3. Zrakové postižení

Zrakové postižení představuje nedostatečnou kvalitu zrakového vnímání, které i po optimální brýlové korekci činí jedinci problémy v běžném životě. Ludíková dělí zrakové postižení podle ostrosti zrakového vnímání:

- osoby nevidomé,
- osoby se zbytky zraku,
- osoby slabozraké,
- osoby s poruchami binokulárního vidění.⁹

1.2.4. Sluchové postižení

Sluchové postižení je velmi širokým pojmem. Jeho bližší specifikace se provádí podle intenzity, typu a doby vzniku. Světová zdravotnická organizace uvádí následující klasifikaci:

- normální sluch (ztráta do 25 dB u dospělých, do 15 dB u dětí),
- lehká sluchová porucha (ztráta 26–40 dB u dospělých, 16–40 dB u dětí),
- střední sluchová porucha (ztráta 41–55 dB),
- středně těžká sluchová porucha (ztráta 56–70 dB),
- těžká sluchová porucha (ztráta 71–90 dB),
- úplná ztráta sluchu – hluchota (ztráta nad 90 dB).¹⁰

1.2.5. Kombinované postižení

Kombinované postižení je takové, které zasahuje do motorické, kognitivní, komunikační a psychosociální sféry. Projevy a příznaky jsou velmi variabilní. Sovák definuje kombinované postižení jako: „*sdužování několika postižení u jednoho jedince, která se ale navzájem ovlivňují a během vývoje jedince se kvalitativně mění. Kombinované vady jsou tedy složitým celkem různých podmíněných a vzájemně se ovlivňujících psychosomatických a psychosociálních nedostatků a deformací, jež jsou vzájemně podmíněné a podléhají vývojovým změnám.*“¹¹

---

⁹ LUDÍKOVÁ, Libuše. *Tyflopedie*. 1. vydání. Olomouc: Rektorát Univerzity Palackého, 1988.

¹⁰ *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: MKN-10: desátá revize: aktualizovaná verze k 1. 1. 2009. 2., aktualiz. vyd. Praha: Bomton Agency, 2008, 860 s. ISBN 978-809-0425-903.*

¹¹ LUDÍKOVÁ, Libuše. *Kombinované vady*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005.

Níže uvádíme tabulku s počty OZP v České republice (dále také ČR). Jedná se o údaje z roku 2012, které zveřejnil Český statistický úřad (dále také ČSÚ) ve svém výběrovém šetření. Z šetření ČSÚ vyplynulo, že v ČR je celkem 10,2% obyvatel se zdravotním postižením. Z toho je 52,4 % žen a 47,6% mužů. Nejvíce OZP se objevuje ve věkové kategorii 60 – 74 let.

	Počet obyvatel	Počet OZP
Celkem	10 516 125	1 077 673
POHLAVÍ		
Muži	5 164 349	512 761
Ženy	5 351 776	564 912
VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATEL		
0 - 14 let	1 560 296	64 307
15 - 29 let	1 881 844	65 143
30 - 44 let	2 495 730	109 947
45 - 59 let	2 075 490	206 891
60 - 74 let	1 794 68	333 211
75 +	708 147	298 174

Tabulka č. 1: Počet obyvatel v ČR v závislosti na počet OZP ¹²

¹² Český statistický úřad. *Výsledky výběrového šetření zdravotně postižených osob za rok 2007*. [online]. Czso.cz [cit. 2014-12-12]. Dostupné na: <[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/4100269DD7/\\$File/330908j3.pdf](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/4100269DD7/$File/330908j3.pdf)>

2. Legislativní zakotvení

Tato kapitola udává shrnutí právních předpisů vtažujících se k OZP. Soustředí se také na to, jak je ZP definováno. V právním řádu ČR existuje vícero výkladů pojmu zdravotní postižení. Jednotlivé oblasti práva si jej upravují samostatně, tak aby vyhovoval jejich pojetí. Takovéto nejednoznačné vymezení může být matoucí. Proto uvádíme souhrn nejdůležitějších právních předpisů, ve kterých se jedná o právech a povinnostech osob se zdravotním postižením.

2.1. Mezinárodní právo

2.1.1. Evropská unie

Ve chvíli kdy se ČR přihlásila k členství do Evropské unie (dále také EU), vplynuly pro ni určité podmínky, které bylo nutné splnit před přijetím ČR do EU. ČR se zavázala k zavádění pružných tendencí, které se za celý komplex zemí EU prosazují na úseku sociálního zabezpečení. Je nezbytné dodržovat a aplikovat primární právo EU obsažené v základních smluvních dokumentech.¹³ V rámci Evropské unie figuruje několik důležitých dokumentů, které upravují postavení OZP. Ucelenou definici ovšem také neobsahují.

Jedním z nejhlavnějších dokumentů je **Amsterodamská smlouva**. Ta vstoupila v platnost 1 května 1999. Hlavním důvodem pro její přijetí byla reforma evropských institucí a zvýšení jejich efektivity. S termínem OZP se setkáváme v článku 13, kde se hovoří o zákazu diskriminace z důvodu ZP.¹⁴

O zákazu diskriminace se můžeme dočíst také v **Chartě základních práv občanů EU**. V ČR se velmi často užívá označení Listina základních práv EU. Tato smlouva byla vyhlášena Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí v prosinci roku 2000. Základním cílem charty je zavázat se k základním právům osob. Mimo zákaz diskriminace a ustanovení o rovnosti zde nalezneme také např. právo OZP na integraci do společnosti. Směrnice 2000/78/ES, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, obsahuje přímo definici diskriminace, ve které zmiňuje OZP.¹⁵

---

¹³ ČERNÁ, Jana, VACÍK Antonín. *Právo sociálního zabezpečení v rámci evropské unie*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s.r.o., 2005, s. 23.

¹⁴ Europa. *Smlouvy o EU*. [online] Europa.eu [cit. 22. března 2015] Dostupné na: <http://europa.eu/eu-law/decision-making/treaties/index_cs.htm>

¹⁵ Evropský parlament. *Charta základních práv EU*. [online] Eppgroup.mobi [cit. 22. března 2015] Dostupné na: <http://www.eppgroup.mobi/Activities/docs/charter_eu/cs.pdf>

Evropská úmluva o lidských právech, podepsaná v Římě 4. listopadu 1950. Tento dokument opět hovoří o začlenění OZP do společnosti a o zákazu diskriminace z důvodu ZP.

Evropská sociální charta je po evropské úmluvě o lidských právech druhým výchozím dokumentem. První verze byla podepsána v Turíně a to 18. října 1961. Základem její úpravy je ochrana sociálních a hospodářských práv. Pro OZP jsou důležitá především ustanovení o právech na využívání sociálních služeb, o integraci do světa práce, o odborném výcviku, rehabilitaci, a sociální readaptaci.¹⁶

2.1.2. Organizace spojených národů

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením i její opční protokol byly přijaty valným shromážděním Organizace spojených národů (dále také OSN) v New Yorku 13. prosince 2006. V České republice se stala platnou 28. října 2009. Ke dni 22. května byla úmluva podepsána celkem 158 státy.¹⁷

Úmluva se po svém přijetí zařadila mezi další lidskoprávní úmluvy OSN. Úmluva nezakládá žádnou novou právní úpravu, její myšleny jsou založeny především na rovnoprávnosti. Přizpůsobuje aplikaci již stávajících práv na postavení OZP. Úmluva je ovládána především těmito principy:

- respektování lidské důstojnosti a nezávislosti,
- zákaz diskriminace,
- zapojení do společnosti,
- rovnost příležitostí,
- přístupnost,
- rovnoprávnost mužů a žen,
- respektování rozvíjejících se schopností dětí a jejich práva na zachování identity.¹⁸

Úmluva nedefinuje ZP, toto oprávnění přenechává na členských státech. Přesto se v článku 1 uvádí: „*osoby mající dlouhodobé fyzické, duševní, mentální nebo smyslové*

---

¹⁶ KRHUTOVÁ, Lenka. *Občané se zdravotním postižením a veřejná správa*. 1. vyd. Olomouc: Výzkumné centrum integrace zdravotně postižených, 2005.

¹⁷ ČESKO. 10. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením ze dne 12.2.2010. In: Sběrka mezinárodních smluv. 2010. Částka 4, 66-128 s.

¹⁸ MAKOVCOVÁ, Stanislava. Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením [online]. Mprs.cz [cit. 24. ledna 2015] Dostupné: http://www.mpsv.cz/files/clanky/10775/umluva_info_160511.pdf

postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti na rovnoprávném základě s ostatním.“¹⁹

2.1.3. Světová zdravotnická organizace

Světová zdravotnická organizace (World Health Organization = dále také WHO) vydala v roce 1980 **Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví** (dále také MKF). V tomto dokumentu již nalezneme definice třech základních typů postižení.

Vada/ Impairment = jakákoli ztráta nebo abnormalita psychické, fyziologické nebo anatomické struktury nebo funkce.

Postižení/Disability = jakékoliv omezení nebo ztráta schopnosti jednat a provádět činnosti způsobem a v rozsahu, které se pro člověka považují za normální.

Znevýhodnění/ Handicap = jakákoliv nevýhoda, vyplývající pro konkrétního jedince z jeho vady nebo postižení, která omezuje nebo znemožňuje, aby naplnil roli, která se pro jedince jeho věku a pohlaví považuje za normální.²⁰

MKF je důležitým nástrojem pro tvorbu diagnóz či rehabilitačních hodnocení. Je jakýmsi sjednocením pojmu ZP. MKF prošla mnohými revizemi, z nichž nejdůležitější proběhla v roce 2010, kdy byla přijata mezinárodní klasifikace funkčnosti, postižení a zdraví.²¹

2.2. Právní předpisy České republiky

Jak již bylo uvedeno výše, český právní řád neobsahuje komplexní definici, která by udávala kdo, je osobou se zdravotním postižením. Jedná se o důsledek toho, že u nás neexistuje ucelená právní norma, která by upravovala celkové postavení osob se ZP. Jednotlivé zákony obsahují různé pojetí ZP. Mezi právní odvětví upravující pojetí osob se ZP patří např. pracovní právo, právo sociálního zabezpečení, správní právo, občanské právo.²²

---

¹⁹ ČESKO. 10. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením ze dne 12.2.2010. In: Sbíрка mezinárodních smluv. 2010. Částka 4, 66-128 s.

²⁰ *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: MKN-10 : desátá revize : aktualizovaná verze k 1. 1. 2009. 2., aktualiz. vyd. Praha: Bomton Agency, 2008, 860 s.*

²¹ *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: MKN-10 : desátá revize : aktualizovaná verze k 1. 1. 2009. 2., aktualiz. vyd. Praha: Bomton Agency, 2008, 860 s.*

²² RENOTIÉROVÁ, Marie, LUDÍKOVÁ Libuše. *Speciální pedagogika. 2. vyd. dopl. a aktualiz. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. s. 37.*

2.2.1. Zákon č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod

Článek 3 listiny zní: „Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.“ Jedná se o tzv. **antidiskriminační klauzuli**, která přímo neobsahuje ustanovení o zákazu diskriminace z důvodu existence zdravotního postižení. Jediné sousloví, pod které by se daly osoby se ZP zařadit je „všem bez rozdílu“. Ovšem zda se toto dá chápat, jako zahrnutí osob se ZP zůstává otázkou. Listina tedy pouze potvrzuje rovnost všech.

V dalších ustanoveních se již pracuje přímo s pojmem OZP. Čl. 29 odst. 1 a 2 uvádí „Ženy, mladiství a osoby zdravotně postižené mají právo na zvýšenou ochranu zdraví při práci a na zvláštní pracovní podmínky“. „Mladiství a osoby zdravotně postižené mají právo na zvláštní ochranu v pracovních vztazích a na pomoc při přípravě k povolání.“²³ V komentáři k Listině se dozvídáme, že toto ustanovení vychází z definic popsanych v zákoně o zaměstnanosti a v zákoně o důchodovém pojištění.²⁴

2.2.2. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Občanský zákoník by se dal považovat za jednu z nejdůležitějších právních norem v životě každého člověka. Tedy i pro osobu se zdravotním postižením. Občanský zákoník prošel během minulého roku rozsáhlou novelizací. Změnami prošly i ustanovení, která se často týkají právě OZP. Snad nejzásadnější změnou prošla ustanovení tehdejší způsobilosti k právním úkonům nyní označována jako **svéprávnost**. Svéprávnosti nyní nemůže být nikdo úplně zbaven, může být pouze omezena. Omezení je možné pouze při vážné duševní poruše a jen na dobu určitou, jejíž maximální délka jsou 3 roky. Rozhodnout o omezení svéprávnosti může pouze soud a to tehdy, až danou osobu shlédne a přesvědčí se, že nelze zvolit mírnější postup.²⁵

V občanském zákoníku se dále o OZP hovoří v souvislosti s odpovědností za škodu, závětí, písemnými úkony, ochranou osobnosti atd.

---

²³ Zákon č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ KLÍMA, Karel a kol. *Komentář k ústavě a listině*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. s. 1223 – 1224.

²⁵ Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 45.

2.2.3. Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Zákon o zaměstnanosti věnuje OZP část třetí. Zde uvádí přímou definici osoby se ZP, která zní: „osobami se zdravotním postižením jsou fyzické osoby, které jsou orgánem sociálního zabezpečení uznány:

- invalidními ve třetím stupni,
- invalidními v prvním nebo druhém stupni nebo,
- zdravotně znevýhodněnými.“²⁶

Tato definice prošla nedávnou změnou, od 1. 1. 2015 zde přibyl termín zdravotní znevýhodnění. Přičemž osoba je zdravotně znevýhodněná tehdy, pokud stále může navštěvovat zaměstnání.

Zákon také ukládá povinnost krajské pobočce úřadu práce (dále také ÚP) vést evidenci osob se zdravotním postižením. Vymezuje pracovní rehabilitaci, přičemž krajská pobočka ÚP sestavuje s osobou se ZP individuální plán rehabilitace se zřetelem na zdravotní způsobilost osoby a schopnost soustavně vykonávat zaměstnání.²⁷ Podle tohoto zákona je osobám se ZP poskytována zvýšená ochrana na trhu práce. Ta je realizována nejčastěji pomocí specializovaných opatření, jako je např. příprava k práci, pracovní rehabilitace, chráněné pracovní místo apod.

2.2.4. Právo sociálního zabezpečení

Právo sociálního zabezpečení je oblastí, ve které se s OZP setkáváme nejvíce. Zařadit zde můžeme např. **zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře**²⁸, **zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením**²⁹, **zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách** i **zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění**.³⁰ V těchto právních dokumentech nalzáme jednotlivé podstaty dávek pro osoby se ZP. Protože se celá tato práce odvíjí od těchto zákonů, jejich podrobnější charakteristika je uvedena v následujících kapitolách.

²⁶ Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, § 67.

²⁷ Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, § 72.

²⁸ Zákon č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ Zákon č. 329/2011 Sb. o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

³⁰ Zákon č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

3. Dávky pro osoby se zdravotním postižením

Následující kapitola tvoří přehled dávek pro OZP. Ty jsou zde popsány jak podle současné právní úpravy, tak podle minulé. Uvádíme zde tedy jejich charakteristiku a stručný popis tak, jak uvádí/uváděl zákon.

Dávky pro osoby se zdravotním postižením prošly mnohými změnami, než se dostaly do podoby dnešní. Reformní ustanovení, která začala platit od 1. 1. 2012, přinesla řadu změn a dala by se považovat za největší změnu od roku 1989. Text uvedený níže uvádí rozpis dávek pro osoby se zdravotním postižením, před a po roce 2012. Tehdejší systém byl poněkud složitější, než systém platný podle současné právní úpravy. Podle již neplatného zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení platilo 8 dávek/příspěvků pro osoby se zdravotním postižením. Nyní tedy kvůli následnému srovnání uvádíme dávky pro osoby se zdravotním postižením podle již neplatné právní úpravy. Mimo dávky se zde zaměříme také na průkaz osob se zdravotním postižením a příspěvek na péči.

3.1. Charakteristika dávek pro OZP před sociální reformou

Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení definoval tyto dávky pro OZP:

1. Jednorázový příspěvek na opatření zvláštních pomůcek,
2. Příspěvek na úpravu bytu,
3. Příspěvek na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla,
4. Příspěvek na provoz motorového vozidla,
5. Příspěvek na individuální dopravu,
6. Příspěvek na zvýšení životní náklady,
7. Příspěvek na užívání bezbariérového bytu a garáže,
8. Příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým občanům.³¹

Jednorázový příspěvek na opatření zvláštních pomůcek

Jednalo se o peněžitý, fakultativní příspěvek. Ten mohl být poskytnut pouze těžce zdravotně postiženým občanům, kteří jej využili a potřebovali k odstranění či zmírnění svého postižení. Platilo stejně jako nyní u příspěvku na zvláštní pomůcku, že nebyl poskytnut, pokud byl hrazen z veřejného zdravotního pojištění. Při žádosti o tento příspěvek osoba podepisovala

---

³¹ Zákon č. 100/1988 Sb. o sociálním zabezpečení, s účinností ke dni 1. 1. 2005.

závazek o jeho vrácení. Zavázala se tedy, že pokud přestane mít pomůcku ve svém vlastnictví do 5 let od vyplacení nebo jej do 6 měsíců od vyplacení nepoužije, příspěvek vrátí příslušnému správnímu úřadu.

Výše této dávky se odvozovala od částky pomůcky a to v jejím nejzákladnějším provedení. Ovšem v provedení takovém, které plně vyhovovalo potřebám osoby se zdravotním postižením. Procentní sazby a možnosti doplňovala prováděcí vyhláška.³²

Příspěvek na úpravu bytu

Hlavním kritériem pro poskytnutí tohoto příspěvku byl fakt, že osoba užívá byt, ke kterému žádá příspěvek k trvalému bydlení. Přičemž mohl být poskytnut osobám těžkými vadami nosného a pohybového aparátu, které ji omezují v její pohyblivosti a osobě prakticky nebo plně nevidomé. Dále také rodiči dítěte s takovou vadou či osobě neslyšící. Příspěvek bylo možné celý poskytnout až po realizaci úpravy, ale před tímto mohla být poskytnuta záloha. Na úpravu bytu se podle reálně vynaložených nákladů proplácelo až 70% z ceny. Stejně tak jako u příspěvku na opatření zvláštní pomůcky musela žádající osoba sepsat závazek, podle něhož musela příspěvek vrátit, pokud se do 10 let od jeho vydání změní vlastnická práva k bytu, či jej vymění nebo prodá.

Prováděcí vyhláška stanovovala demonstrativní výčet úprav, na které bylo možné tento příspěvek poskytnout:

- úprava přístupu do domu,
- úprava povrchu podlahy,
- rozšíření prahů dveří,
- přizpůsobení koupelny,
- instalace zvukové či světelné signalizace.³³

Příspěvek na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla

Okruhem oprávněných žadatelů u tohoto příspěvku byly:

- osoby s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, které by vozidlo využívaly pro svou dopravu a které nebyly umístěny v ústavu sociální péče,
- rodiče nezaopatřeného dítěte do 3 let, které má těžkou vadu nosného nebo pohybového aparátu, prakticky či úplně nevidomé, nebo mentálně postižené.

---

³² BŘESKÁ, Naděžda, VRÁNOVÁ, Lucie. *Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče pro zdravotně postižené osoby*. 1. vydání. Olomouc, 2007, s. 102.

³³ Tamtéž, s. 104-106.

I zde bylo nutno sepsat závazek o vrácení poskytnutých financí a to v případě, že motorové vozidlo přestane být ve vlastnictví osoby do 5 let od poskytnutí příspěvku. Dále pokud do pěti let přestane být využíváno, či pokud do 6 měsíců ode dne vyplacení nepoužije příspěvek na zakoupení, opravu motorového vozidla.

Částka, která byla na tento příspěvek poskytována, se rovnala nejvýše 100 000 Kč v případě, že se jednalo o zakoupení vozidla a 60 000 Kč na celkovou opravu vozidla.³⁴

Příspěvek na provoz motorového vozidla

Příspěvek byl poskytován vlastníku/provozovateli motorového vozidla jehož zdravotní postižení dosahovalo II či III stupně pro přiznání mimořádných výhod s výjimkou osob s praktickou či úplnou hluchotou který bude vozidlo využívat pro pravidelnou dopravu. Nárok má také vlastník, který bude dopravovat manžela dítě nebo jinou blízkou osobu s postižením specifikovaným výše. Předpokladem pro poskytnutí této dávky je písemný závazek vlastníka o vrácení příspěvku nebo jeho části, pokud přestane splňovat podmínky pro jeho přiznání. Jednalo se například o okolnosti, při kterých přestane vozidlo splňovat technické podmínky nebo je vlastníku odebrán technický průkaz vozidla. Výše tohoto příspěvku činila 3 000 Kč za kalendářní ro pro ZTP a 7 920 pro ZTP/P.³⁵

Příspěvek na individuální dopravu

Na tento příspěvek měl nárok opět občan s těžkou vadou nosného či pohybového aparátu, občan prakticky či úplně nevidomý a rodič nezaopatřeného dítěte, které je léčeno pro onkologické onemocnění ve fakultní nemocnici. Příspěvek se poskytuje osobě, která není vlastníkem motorového vozidla a pravidelně se dopravuje. Není možné, aby osoba zároveň pobírala příspěvek na provoz motorového vozidla a příspěvek na individuální dopravu. I u příspěvku na individuální dopravu je podmínkou pro jeho přiznání písemný závazek. Osoba se zavazuje, že pokud se změní jeho zdravotní stav nebo se sám či jeho osoba blízká stane vlastníkem vozidla, vrátí poměrnou část vyplaceného příspěvku. Výše příspěvku činila 6 500 Kč na kalendářní rok pro ZTP i ZTP/P³⁶

---

³⁴ BŘESKÁ, Naděžda, VRÁNOVÁ, Lucie. *Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče pro zdravotně postižené osoby*. 1. vydání. Olomouc, 2007, s. 107-111.

³⁵ Tamtéž, s. 112 – 115.

³⁶ Tamtéž, s. 116.

Příspěvek na zvýšené životní náklady

Nárok na příspěvek na zvýšení životní náklady má:

- Osoba, která stále užívá ortopedické, kompenzační nebo jiné pomůcky
- Úplně nebo prakticky nevidomá osoba, která pracuje nebo studuje

Hlavním předpokladem pro poskytnutí této dávky jsou zvýšené náklady spojené s užíváním pomůcky. Výše této dávky činí 200 Kč měsíčně.³⁷

Příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže

Příspěvek byl poskytován občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového aparátu a občanům úplně nebo prakticky nevidomým, kteří užívají bezbariérový byt. Tato dávka činila 400 Kč měsíčně za užívání bezbariérového bytu a 200 Kč za užívání bezbariérové garáže.³⁸

Příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým občanům

Tato dávka byla poskytována na krmivo pro vodícího psa osobám úplně nebo prakticky nevidomým. Jednalo se o dávku 800 Kč měsíčně.³⁹

Mimořádné výhody pro osoby se zdravotním postižením

Osobám s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, jež podstatně omezovalo jejich pohybovou nebo orientační schopnost, se poskytovaly mimořádné výhody. Ty se daly spatřit především v dopravě nebo při potřebě průvodce. Občanům s těžkým zdravotním postižením se přiznávaly výhody I. stupně. Občanům se zvláště těžkým zdravotním postižením se přiznávaly výhody II. stupně a osobám se zvláště těžkým zdravotním postižením a potřebou průvodce se přiznávaly výhody III. stupně. Tyto mimořádné výhody se osvědčovaly průkazy TP, ZTP a ZTP/P.⁴⁰

Mimořádné výhody mohly být přiznány osobě starší jednoho roku. Zdravotní stav občana posuzoval úřad práce. O posuzování zdravotního stavu žádal obecní úřad obce s rozšířenou působností, který také o přiznání rozhodoval. Úřad práce při posuzování

---

³⁷ BŘESKÁ, Naděžda, VRÁNOVÁ, Lucie. *Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče pro zdravotně postižené osoby*. 1. vydání. Olomouc, 2007, s. 117.

³⁸ Tamtéž s. 118.

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ Zákon č. 100/1988 Sb. o sociálním zabezpečení, s účinností ke dni 1. 1. 2005, § 86 (2).

zdravotního stavu vycházel z údajů poskytnutých lékařem, kterého si sám určil. Úřad práce tedy ve výsledku rozhoduje, zda se jednalo o zdravotní postižení uvedené v příloze č. 2 vyhlášky č.182/1991 Sb. nebo o postižení srovnatelné.⁴¹

Výhody plynoucí z průkazů

Výhody, které plynuly z přiznání mimořádných výhod, uváděla příloha č. 3 vyhlášky 182/1991 Sb.

Mimořádné výhody I stupně

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích,
- nárok na přednostní osobní projednání.

Mimořádní výhody II. Stupně

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích,
- nárok na přednostní osobní projednání,
- bezplatná doprava pravidelnými spoji místní hromadné dopravy,
- sleva 75% na jízdné ve druhé třídě osobního vlaku ve vnitrostátní vlakové dopravě,
- sleva 75% na jízdné v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy.

Mimořádné výhody III. Stupně

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích,
- nárok na přednostní osobní projednání,
- bezplatná doprava pravidelnými spoji místní hromadné dopravy,
- sleva 75% na jízdné ve druhé třídě osobního vlaku ve vnitrostátní vlakové dopravě,
- sleva 75% na jízdné v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy,
- nárok na bezplatnou dopravu průvodce,
- nárok na bezplatnou přepravu vodícího psa u osob úplně nebo prakticky nevidomých, pokud je nedoprovází průvodce.

Také mohla být držitelům průkazů poskytnuta sleva na divadelní a filmová představení koncerty a jiné kulturní akce. Sleva se poskytovala i průvodcům.⁴²

---

⁴¹ BŘESKÁ, Naděžda, VRÁNOVÁ, Lucie. *Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče pro zdravotně postižené osoby*. 1. vydání. Olomouc, 2007, s. 94

⁴² Příloha 3 k vyhlášce 182/1991 Sb. s účinností ke dni. 1. 1. 2005.

Uvádíme, vzory průkazů mimořádných výhod. Držitelé těchto průkazů mají povinnost zažádat o výměnu těchto průkazů a to nejpozději do konce roku 2015.

Obrázek č. 1: Průkaz mimořádných výhod TP⁴³

Obrázek č. 2: Průkaz mimořádných výhod ZTP⁴⁴

Obrázek č. 4: Průkaz mimořádných výhod ZTP/P⁴⁵

---

⁴³ Průkaz mimořádných výhod: Žďár nad Sázavou. *Výměna průkazů osob se zdravotním postižením v roce 2015.* [online] Zdarns.cz [cit. 5. března 2015] Dostupné na: < <http://www.zdarns.cz/online-sluzby/aktuality> >

⁴⁴ Tamtéž

⁴⁵ Tamtéž

Příspěvek při péči o osobu blízkou nebo jinou osobu

Tento příspěvek byl vymezen podle zákona 100/1988 Sb. o sociálním zabezpečení. Náležel osobě, která celodenně, osobně a řádně pečovala o osobu blízkou, jež byla převážně nebo úplně bezmocná či starší 80 let a částečně bezmocná. Podmínka celodenní péče pro přiznání příspěvku na péči se považovala za splněnou i v případech kdy bylo dítě umístěno do jeslí či mateřské školy ne déle než na 4 hodiny denně. Pokud bylo dítě umístěno v zařízení, které podporovalo komplexní rehabilitaci. Pokud dítě plní povinnou školní docházku/přípravu na budoucí povolání a bylo zařazeno do školy, která podporuje komplexní rehabilitaci. Pokud šlo o osobu starší 18 let, která bylo převážně či úplně bezmocná, podmínka celodenní péče byla splněna i pokud osoba navštěvovala odpovídající zařízení ne déle jako 6 hodin denně.⁴⁶

Výše příspěvku při péči o osobu blízkou nebo osobu jinou činila 2,25 násobku částky na osobní potřeby, pokud osoba pečovala o jednu osobu, 3,85 násobku této částky, pokud pečovala o dvě více osob.⁴⁷

Invalidní důchod

Invalidní důchod byl poprvé poskytován podle zákona č. 221/1924 Sb. o pojištění zaměstnanců. Již zde se objevuje invalidní důchod mezi ostatními poskytovanými dávkami (starobní důchod, vdovský a sirotčí důchod). Invalidní důchod se poskytoval invalidnímu pojištěnci. Za toho se poté považoval ten, kdo pro nemoc nebo jiné vady tělesné nebo duševní nepřivoděny úmyslně, nemohl si práci přiměřenou jeho silám a schopnostem vydělat ani třetinu toho co tělesně a duševně zdravý člověk.⁴⁸

Invalidní důchod podle minulé právní úpravy se členil na důchod částečný a plný. Plný invalidní důchod mohla pobírat osoba, která byla plně invalidní a získala potřebnou dobu pojištění. Plně invalidní se osoba stává ve chvíli, kdy jí poklesla pracovní schopnost nejméně o 66 % či je schopna vykonávat výdělečnou činnost jen za specifických podmínek. Potřebná doba pojištění pro získání invalidního důchodu se nelišila od platné úpravy (viz níže). Částka, která byla při plném invalidním důchodu, vyplácena se skládala ze dvou částí a to tedy základní a procentní výměry. Základní výměra činila 1 260,- (podle právních předpisů platných

---

⁴⁶ Zákon č. 100/1988 Sb. o sociálním zabezpečení, s účinností ke dni 1. 1. 2005, § 80.

⁴⁷ Zákon č. 100/1988 Sb. o sociálním zabezpečení, s účinností ke dni 1. 1. 2005, § 84.

⁴⁸ BREJCHA, Aleš, ŠANTRŮČEK, Václav. *Právo důchodového pojištění*. 1. vydání. Praha: Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 1998. s. 26.

k 1. 1. 1998. Procentní výměra se poté stanovila z výpočtového základu. Za každý rok pojištění a dopočtené doby ve výši 1,5% výpočtového základu. Nejméně se však jednalo o 770 Kč.⁴⁹

Na částečný invalidní důchod má nárok osoba, která se stala částečně invalidní, získala potřebnou dobu pojištění nebo se takto stalo následkem pracovního úrazu. Pokles pracovní schopnosti pro přiznání částečné invalidity, musel být nejméně 33%, nebo osoba mohla vykonávat pracovní činnost, pouze za mimořádných podmínek. Výše základní výměry zde činila také 1 260,- Kč. Procentní výměra za každý rok pojištění byla stanovena ve výši 0,75% výpočtového základu. Nejméně činila 385 Kč.⁵⁰

3.2. Charakteristik dávek pro OZP po sociální reformě

V této části se již věnujeme dávkám pro osoby se zdravotním postižením „de iure“. V současnosti je tato problematika upravena zákonem č. **329/2011 Sb. o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením**, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon je doplněn prováděcí vyhláškou č. 388/2011 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. S poslední novelou hraje roli při přiznávání dávek především, zda je osoba držitelem průkazu TP, ZTP nebo ZTP/P. Z tohoto důvodu považujeme za důležité definovat i tyto průkazy. Zmiňujeme zde i příspěvek na péči a invalidní důchod. Ty jsou zde zařazeny především z toho důvodu, že se také jedná o finanční podporu osob se zdravotním postižením.

Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením ve znění pozdějších předpisů:

- příspěvek na mobilitu,
- příspěvek na zvláštní pomůcku.

Příspěvek na mobilitu

Příspěvek na mobilitu je dávkou nárokovou, kterou může získat osoba za splnění následujících podmínek:

- je starší 1 roku,

---

⁴⁹ BREJCHA, Aleš, ŠANTRŮČEK, Václav. *Právo důchodového pojištění*. 1. vydání. Praha: Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořinkové a Jana Tuláčka, 1998. s. 149 - 150

⁵⁰ Tamtéž s. 155 – 156

- má nárok na průkaz ZTP či ZTP/P,
- opakovaně se v kalendářním měsíci dopravuje nebo je dopravována za úhradu,
- nejsou jí poskytovány pobytové sociální služby.⁵¹

Tyto podmínky musí být splněny po celý kalendářní měsíc a to kumulativně, přičemž splnění podmínky opakovaného dopravování za úhradu udává žadatel čestným prohlášením. Výše dávky je 400 Kč a je vyplácena do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, za který náleží⁵²

Příspěvek na zvláštní pomůcku

Příspěvek na zvláštní pomůcku je vyplácen osobám, jež mají:

- těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí,
- těžké sluchové postižení,
- těžké zrakové postižení.

Přičemž zdravotní stav těchto osob je charakteru dlouhodobě nepříznivého a nevylučuje přiznání tohoto příspěvku. Podmínky jsou dále specifikovány podle jejich přímého zaměření. Při poskytnutí příspěvku na pořízení motorového vozidla, schodolezu, stropního zvedacího systému, schodišťové plošiny, schodišťové sedačky nebo příspěvku na úpravu bytu je podmínkou, že osoba je starší 3 let. Pro příspěvek na pořízení vodícího psa je podmínkou, že osoba je starší 15ti let. V ostatních případech musí být osoba starší 1 roku.⁵³

Pomůcka, na kterou je příspěvek poskytnut musí umožňovat osobě sebeobsahu, realizaci pracovního uplatnění, přípravu na budoucí povolání, získávání informací či vzdělávání. Tento příspěvek není možné poskytnout, pokud je pomůcka zdravotnickým prostředkem, hrazeným z veřejného zdravotního pojištění.⁵⁴

K jednotlivým zvláštním pomůckám se váží specifické podmínky. Při příspěvku, který je poskytován na pořízení motorového vozidla platí stejně jako u příspěvku na mobilitu, že osoba musí být opakovaně dopravována, toto dopravování prokazuje čestným prohlášením. Pro pořízení schodišťové plošiny, sedačky nebo stropního zvedacího systému je potřeba souhlas vlastníka nemovitosti, ve které mají být tyto pomůcky instalovány. V této situaci se nejedná o příspěvek, ale tyto pomůcky se zapůjčují. Pokud se jedná o příspěvek na pořízení vodícího

⁵¹ Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

⁵² Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Příručka pro osoby se zdravotním postižením v roce 2014*. Praha: vydalo ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2013. s. 15

⁵³ Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů, § 9.

⁵⁴ Tamtéž § 9 (5)

psa, platí, že tento pes byl vycvičen právníčkou nebo fyzickou osobou, která je členem mezinárodní organizace sdružující výcvikové školy.⁵⁵

Výše příspěvku na zvláštní pomůcku není jednotná, tak jako je tomu u příspěvku na mobilitu. Částky se liší podle pořizovací ceny pomůcky. Pokud je cena pomůcky nižší než **24 000 Kč** příspěvek se poskytne takový, aby spoluúčast osoby činila **10%**, nejméně však **1 000 Kč**. Poskytnutí příspěvku je vázáno na finanční možnosti posuzovaných osob. Přesně tedy příjem osoby a osob s ní společně posuzovaných musí být nižší než osminásobek životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob.⁵⁶ Přesné údaje o životním a existenčním minimu můžeme naleznout v zákoně č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.⁵⁷

Jestliže se jedná o pomůcku, jejíž cena převyšuje 24 000 Kč, stanoví se opět tak aby spoluúčast činila 10% z ceny. Zde je již stanovena maximální částka, která může být poskytnuta a to 350 000 Kč, u schodišťové plošiny 400 000 Kč. Pokud osoba nemá finanční prostředky pro spoluúčast, může krajská pobočka Úřadu práce určit nižší spoluúčast. Minimálně to vždy musí být 1 000 Kč. Vyplacené příspěvky nesmí v pěti po sobě jdoucích letech přesáhnout částku 800 000 Kč nebo 850 000 Kč u schodišťové plošiny.

Osoba je povinna příspěvek vrátit pokud:

- jej v celé výši nepoužije do 3 měsíců nebo ve stanovené lhůtě od vyplacení,
- v období před uplynutím pěti let nebo deseti let při příspěvku na pořízení motorového vozidla pozbyla vlastnické právo k pomůcce. Stejně tak pokud v této době přestala pomůcku užívat
- se nedopravuje nebo není dopravována
- příspěvek použila v rozporu s rozhodnutím o přiznání
- uvedla nepravdivé nebo zkreslené údaje.

Pokud částka nepřesahuje 100 Kč, povinnost příspěvek vracet nevzniká.⁵⁸

---

⁵⁵ Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů, § 9

⁵⁶ Tamtéž § 10

⁵⁷ Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁸ Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů, § 12.

Následující tabulka přehledně udává počty a celkové částky vyplacených dávek. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením dosáhly v prosinci 2014 cca 153,3 mil. Kč, v období od ledna do konce prosince 2014 se jednalo o 1 918,0 mil. Kč, tj. 78,3 % čerpání z částky státního rozpočtu (2 449,0 mil. Kč).

DÁVKY PRO OZP	Počet vyplacených dávek (v tis.)		Vyplaceno v měsíci (v mil. Kč)		Vyplaceno od počátku roku (v mil. Kč)	
	XII.13	XII.14	XII.13	XII.14	2013	2014
Příspěvek na mobilitu	230,8	236,8	91,6	94,1	1 116,6	1 111,3
Příspěvek na zvláštní pomůcku	0,6	0,5	61,4	59,1	787,9	805,4
Celkem	231,4	237,3	153,3	153,3	1 909,1	1 918,0

Tabulka č. 2: Dávky pro OZP⁵⁹

Průkaz osoby se zdravotním postižením

Průkazy OZP zastoupily starší průkazy mimořádných hodnot. Ty mohou platit nejdéle do konce roku 2015. V současné době existují tři druhy průkazů OZP, jedná se o TP, ZTP a ZTP/P.⁶⁰ Obecně má na průkaz nárok osoba, která je starší 1 roku s tělesným, smyslovým, duševním postižením, včetně poruch autistického spektra, jež má charakter dlouhodobě nepříznivého stavu a podstatně omezuje schopnost pohyblivosti osoby. Zákon za **dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav** považuje takový stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než jeden rok.⁶¹

⁵⁹ Tabulka: Dávky pro OZP: Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Dávky pro osoby se zdravotním postižením – vybrané statistické údaje 2014*. [online] Mpsv.cz [cit. 128. února 2015] Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/20290/davky_prosinec_2014.pdf>

⁶⁰ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Průručka pro osoby se zdravotním postižením v roce 2014*. Praha: vydalo ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2013. s 6

⁶¹ aktuální znění: zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

Průkaz TP může získat „osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu. Středně těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a zhoršenou schopnost orientace má jen v exteriéru⁶²

Na **průkaz ZTP** má nárok „osoby s těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Těžkým funkčním postižením se rozumí stav, kdy daná osoby je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti. Těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a v exteriéru má značné obtíže.“⁶³

Průkaz ZTP/P je možné získat pokud: má osoba se zvláště těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace potřebu průvodce, včetně poruch autistického spektra. Zvláště těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi popřípadě není schopna chůze. V exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku. Zvláště těžkým, funkčním postižením orientace a úplným postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu není schopna samostatné orientace v exteriéru.⁶⁴

Posuzování zdravotního stavu

Při hodnocení zdravotního stavu osoby je stěžejní:

- zdravotní stav a funkční schopnosti fyzické osoby,
- dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav.

Podstatné omezení schopnosti pohyblivosti nebo orientace a závažnosti funkčního postižení.⁶⁵

---

⁶² Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů, § 34 (2).

⁶³ Tamtéž §34 (3)

⁶⁴ Tamtéž §34 (4)

⁶⁵ Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů, §34b

Upřesnění toho, jaký zdravotní stav můžeme považovat za podstatné schopnosti pohyblivost a orientace jsou stanoveny vyhláškou č.388/2011 Sb.

Od 1. 1. 2014 je možné získat průkaz OZP výhradně na základě správního řízení. Toto správní řízení se zahajuje na návrh, přesněji je zahájeno na základě žádosti, kterou osoba podá na určeném tiskopise u krajské pobočky Úřadu práce České republiky. Tiskopis je součástí příloh bakalářské práce.⁶⁶ Po přijetí žádosti se pobočka Úřadu práce obrací na příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení s žádostí o posouzení zdravotního stavu a schopnosti pohyblivosti a orientace žadatele. Pobočka Úřadu práce při přiznávání průkazu OZP vychází z tohoto posudku.⁶⁷

Výhody plynoucí z průkazů

Držitelé průkazu TP, ZTP či ZTP/P mají podle zákona 329/2011 nárok na určité benefity. Mimo ně se stále častěji setkáváme s tzv. nenárokovými benefity mezi které patří např. slevy ze vstupného na filmová a divadelní představení. Ze zákona poté u jednotlivých druhů průkazů vznikají tyto nároky:

Držitel průkazu TP

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích,
- přednost při osobním projednávání žádosti.⁶⁸

Držitel průkazu ZTP

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích,
- přednost při osobním projednávání žádosti,
- bezplatná doprava v místní hromadné dopravě,
- sleva 75% na jízdné ve druhé vozové třídě vlakové dopravy,
- sleva 75% na jízdné u vnitrostátní autobusové dopravy.⁶⁹

Držitel průkazu ZTP/P

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích,
- přednost při osobním projednávání žádosti,
- bezplatná doprava v místní hromadné dopravě,
- sleva 75% na jízdné ve druhé vozové třídě vlakové dopravy,

---

⁶⁶ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Příručka pro osoby se zdravotním postižením v roce 2014*. Praha: vydalo ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2013. s. 6.

⁶⁷ Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁸ Tamtéž §36 (1)

⁶⁹ Tamtéž §36 (2)

- sleva 75% na jízdné u vnitrostátní autobusové dopravy,
- bezplatná doprava průvodce veřejnými hromadnými prostředky,
- bezplatná doprava vodícího psa, pokud je osoba úplně či prakticky nevidomá a pokud ji nedoprovází průvodce.⁷⁰

Ke konci roku 2013 činí počet držitelů průkazů TP = 90,8 tis. ZTP = 272,5 tis. a ZTP/P 91,3 tis.⁷¹

Následuje ukázka průkazu. Jedná se o novou podobu, kterou do konce roku 2015 budou mít všechny OZP.

Obrázek 4: Průkaz OZP⁷²

⁷⁰ Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů, § 36 (3).

⁷¹ Ministerstvo práce a sociálních věcí - podklady, týkající se počtu držitelů průkazů. [online]. Mpsv.cz [cit. 3. ledna 2015] Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/16408/vi_2013-58663.pdf>

⁷² Průkaz OZP: Invarena. Držitelé průkazů ZPT [online] Invarena.cz [cit. 5. března 2015] Dostupné na: <<http://www.invarena.cz/?p=19668>>

Příspěvek na péči

Hlavním záměrem příspěvku na péči je přidělování finančních prostředků z veřejného rozpočtu osobám, které potřebují pomoc při zvládnání obvyklých životních úkonů. Osoba si za tento příspěvek obstará služby, které není schopna zvládat sama.⁷³

Podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách náleží tento příspěvek osobám, které jsou závislé na pomoci jiné fyzické osoby. Právo na tento příspěvek má osoba starší jednoho roku, která kvůli dlouhodobě nepříznivému stavu potřebuje pomoc při zvládnání běžných životních úkonů. Tuto pomoc může poskytovat:

- osoba blízká,
- asistent sociální péče,
- poskytovatel sociálních služeb,
- dětský domov,
- speciální zdravotnické zařízení hospicového typu.⁷⁴

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách rozlišuje 4 stupně závislosti a to podle schopnosti zvládat základní zákonem uvedené životní úkony. Podle množství úkonů, které osoba není schopna zvládat, se zařadí do jednotlivého stupně.

- I. stupeň = lehká závislost,
- II. stupeň = středně těžká závislost,
- III. stupeň = těžká závislost,
- IV. stupeň = úplná závislost.⁷⁵

Základní životní potřeby

- mobilita,
- orientace,
- komunikace,
- stravování,
- oblékání a obouvání,
- tělesná hygiena,
- výkon fyziologické potřeby,

---

⁷³ Tröster, Petr a kol. *Právo sociálního zabezpečení*. 5. přepracované a aktualizované vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 299

⁷⁴ Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, § 7 (2).

⁷⁵ Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, § 8.

- péče o zdraví,
- osobní aktivity,
- péče o domácnost.⁷⁶

Výše příspěvku se dělí podle věku a podle počtu základních životních potřeb, které osoba není schopna zvládat. U osob mladších 18 let se jedná o 3 000 Kč v prvním stupni, 6 000 Kč ve druhém stupni, 9 000 Kč ve třetím stupni a 12 000 Kč ve čtvrtém stupni závislosti. U osob starších 18 let se jedná o 800 Kč v prvním stupni, 4 000 Kč ve druhém stupni, 8 000 Kč ve třetím stupni a 12 000 Kč ve čtvrtém stupni závislosti. Tyto částky se mohou zvýšit o 2 000 Kč. Zvýšení příspěvku se jedná pouze nezaopatřených dětí nebo rodičů, kteří pečují o nezaopatřené dítě a jejich rozhodný příjem je nižší než dvojnásobek částky životního minima.⁷⁷

Následující tabulka uvádí u jednotlivých stupňů závislosti počty úkonů, které osoba není schopna zvládat a s tímto spojenou výši příspěvku.

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI	Mladší 18 let		Starší 18 let	
	Počet úkonů, které osoba není schopna zvládat	Výše příspěvku	Počet úkonů, které osoba není schopna zvládat	Výše příspěvku
I. stupeň	3	3 000,00	3 nebo 4	800,00
II. stupeň	4 nebo 5	4 000,00	5 nebo 6	4 000,00
III. stupeň	6 nebo 7	9 000,00	7 nebo 8	8 000,00
IV. stupeň	8 nebo 9	12 000,00	9 nebo 10	12 000,00

Tabulka č. 3: Příspěvek na péči⁷⁸

⁷⁶ Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, § 8.

⁷⁷ Tamtéž §11-18

⁷⁸ Tamtéž § 7 - 31.

Invalidní důchod a invalidita

Považujeme za důležité alespoň zmínit invalidní důchod a to především z toho, že jeho získání je podmíněno dlouhodobě nepříznivým stavem, což je také podmínkou ke klasifikaci zdravotního postižení. Definici dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jsme již popsali v rámci průkazů pro osoby se zdravotním postižením.

Invalidita jako pojem je chápána jak dlouhodobá pracovní neschopnost. Vzhledem k sociálnímu zabezpečení patří k nejvýznamnějšímu okruhu problémů a to hned vedle zabezpečení ve stáří. Invalidita je poměrně dynamická, především ve vztahu ke změnám pracovních a životních podmínek i pokroku lékařských věd. S tímto pojmem se setkáváme napříč resorty, ovšem nejčastěji se jedná o právo sociálního zabezpečení, dále jsou to vědy lékařské, ekonomické či právní.⁷⁹ Pro posuzování invalidity hraje největší roli to, zda je omezení schopnosti vyrovnávat se s prostředím dočasné nebo dlouhodobé. Invalidita u pojištěnce nastává, pokud jeho pracovní schopnost poklesla o:

- 35% - 49% = invalidita prvního stupně,
- 50% - 69% = invalidita druhého stupně,
- 70% - a více = invalidita třetího stupně.

Stanovení stupně pracovního poklesu vychází z výsledků funkčních vyšetření, ze kterých se bere v úvahu především:

- zda se jedná o zdravotní postižení, které trvale ovlivňuje pracovní schopnost,
- zda je zdravotní stav stabilizovaný,
- jestli je osoba na své zdravotní postižení adaptována,
- zda osoba vykonávala ještě jiný druh pracovní činnosti – je schopna rekvalifikace,
- zda lze využít zachované pracovní schopnosti.

Invalidní důchod je poskytnut pojištěnci, u nějž nastala invalidita a je splněna základní podmínka – doba pojištění.⁸⁰ Podle zákona o důchodovém pojištění se doba, po kterou musí být osoba pojištěna, dělí podle jejího věku:

- 20 let – méně než jeden rok,
- 20 – 22 let – jeden rok,
- 22 – 24 let - dva roky,
- 24 – 26 let – tři roky,

---

⁷⁹ GREGOROVÁ, Zdeňka, GALVAS, Milan. *Sociální zabezpečení*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita a nakladatelství Doplněk, 2000. s. 125 – 126.

⁸⁰ Tamtéž s. 242.

- 26 – 28 let – čtyři roky,
- Více než 28 let – 5 let.⁸¹

Mimo tuto klasifikaci má na invalidní důchod nárok i osoba, která má minimálně 18 let a na pojištění účastna nebyla. Tento invalidní důchod se přiznává pouze pro invaliditu třetího stupně, tedy pokud má osoba omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností takové, které má za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění.⁸² Tato situace je někdy nazývána jako invalidita z mládí.

Výše invalidního důchodů se dělí na základní výměr a procentní výměr. Základní výměr je 9% z průměrné mzdy měsíčně. Procentní výměr se vypočítává z každého roku pojištění a jedná se o 0,5% výpočtového základu při invaliditě 1. stupně, 0,75% výpočtového základu při invaliditě 2. stupně a 1,5% výpočtového základu při invaliditě 3. stupně.

---

⁸¹ Zákon č.155/1995Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, § 40.

⁸² Tamtéž § 42.

4. Zhodnocení a návrhy

4.1. Zhodnocení de lege lata

Dávky pro osoby se zdravotním postižením prošly mnohými reformami. Za nejobsáhlejší by se dala považovat sociální reforma, jejíž ustanovení začala platit 1. 1. 2012. Cílem těchto změn bylo především simplifikovat systém sociální ochrany a zvýšit efektivitu při čerpání dávek. Takto významné zjednodušení, přineslo některým větší přehlednost, některým větší zmatek, který pochází ze spojení osmi dávek do pouhých dvou. Pohledy veřejnosti na sociální reformu jsou velmi rozdílné. Proto bych v této části zhodnotila právní stav podle svých názorů.

Současný zákon č. 329/2011 Sb. o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením pracuje pouze se dvěma příspěvky. Tato významná redukce dávek ovšem neznamena, že by některá z nich byla absolutně vypuštěna. Došlo tedy k jakémusi shrnutí či vtělení dávek pod dva pojmy. Samozřejmě proběhla i celková změna podmínek, za jakých může občan o dávku požádat. Nyní tedy následuje shrnutí a zhodnocení sociální reformy.

Příspěvek na zvláštní pomůcku

Pod příspěvek na zvláštní pomůcku byly zařazeny všechny příspěvky, které se před reformou týkaly poskytování věci nebo psa za účelem zvýšení samostatnosti jedince. Byly pod něj tedy shrnuty dávky s obdobným postupem pořizování. Díky tomuto sjednocení nyní obsahuje příspěvek na zvláštní pomůcku spoustu podmínek a specifik, které se váží k jednotlivým pomůckám. Hlavním cílem sociální reformy bylo zjednodušení a zpřehlednění právní úpravy, což podle mého názoru nebylo splněno. Zásadní změnou, k lepšímu, je stejné posuzování nároku na příspěvek u všech pomůcek. Před reformou byl systém posuzování nároku roztržštěný a pro každou pomůcku bylo zapotřebí splnit jiné požadavky. Nyní mají všichni stejné podmínky pro získání těchto finančních prostředků. Dále hodnotím velmi kladně povinnost spoluúčasti OZP. Myslím si, že tímto dojde ke snížení zneužívání příspěvků. Kladem se mi u této spoluúčasti jeví také to, že pokud osoba opravdu není schopna tuto podmínku splnit je jí spoluúčast snížena. Výrazně se liší také výše poskytovaných příspěvků. Poskytnutá finanční částka se odvozuje od reálné ceny pomůcky, v minulosti byla výše dávek přímo upravena procentuální částkou v prováděcí vyhlášce. Příspěvek na zvláštní pomůcku v sobě zahrnuje také tehdejší příspěvek na pořízení motorového

vozidla. Zde se nejcitelněji změnila poskytovaná částka. U původního příspěvku na zakoupení motorového vozidla mohla osoba čerpat 100 000 Kč, kdežto nyní je na pořízení auta vyčleněno až 200 000 Kč. Úměrně se změnou příspěvku se změnila i doba opakovaného poskytnutí a to z pěti na deset let.

Ani příspěvek na úpravu bytu se neobešel beze změn. Možnosti úprav bytu byly dosti sníženy. Minulá úprava vyjmenovávala široký okruh možností úprav, kdyžto nyní lze příspěvek použít na rozšíření a úpravu dveří a uzpůsobení koupelny a WC.

Jednoduše by se dalo tvrdit, že příspěvek na zvláštní pomůcku do sebe převzal dříve samostatné příspěvky, které byly určeny na pořízení specifických pomůcek. Podstatné je to, že nyní pro nárok na jakoukoli pomůcku (i na psa, který je zde chápán jako kompenzační pomůcka) musí být splněny stejné podmínky. Mezi ně patří např. posouzení zdravotního stavu, díky kterému si myslím, že je jeden z cílů reformy alespoň z části naplněn. Sociální reforma tímto byla zjednodušena, ovšem pokud se na toto zjednodušení podíváme z druhé strany, tak shrnutí všech dávek se stalo pro mnohé OZP nepřehledné. Což se zprvopočátku zavedení dávek mohlo zdát jako nesplnění cíle, který mě snížit administrativní zátěž sociálních orgánů. Podle mého názoru bylo jen třeba, aby si všichni na nový systém zvykli a řádně se zorientovali.

Příspěvek na mobilitu

Druhým příspěvkem, který uvádí zákon č. 329/2011 Sb., o dávkách pro osoby se zdravotním postižením, je příspěvek na mobilitu. Ten v sobě zahrnuje dříve platné příspěvky na provoz motorového vozidla a příspěvek na individuální dopravu. Pro tento příspěvek je důležité, aby osoba byla starší jednoho roku, měla nárok na průkaz ZTP nebo ZTP/P, nenavštěvovala pobytové sociální nebo zdravotnické služby a pravidelně se dopravovala. Tyto podmínky musí být plněny po celý kalendářní měsíc. Kvůli těmto ustanovením byly z oprávněných osob vyloučeny ty, které navštěvují nějaké sociální zařízení, i přes to že se prokazatelně pravidelně dopravují. Vyloučeny byly také ty osoby, které musely být v kalendářním měsíci hospitalizovány. Bohužel právě OZP jsou hospitalizovány nejčastěji. Důležitou změnou oproti příspěvku na provoz motorového vozidla je, že nyní je příspěvek přiznáván i osobám se sluchovým postižením. Myslím si, že ustanovení o vyloučení osob se sluchovým postižením z příspěvku na provoz motorového vozidla bylo vůči nim diskriminující. Je sice faktem, že ne všechny tyto osoby mají s dopravou problémy, ovšem tak jako u každého jiného postižení platí, že čím větší hloubka postižení, tím horší je orientace

v prostředí. I osoby se sluchovým postižením se velmi často potýkají s tímto problémem. Proto si myslím, že jejich zahrnutí je účelné.

Razantně se změnila i poskytovaná příspěvky. Nyní se jedná o 400 Kč měsíčně, ročně tedy o 4 800 Kč a to jak pro ZTP tak pro ZTP/P. Přičemž u příspěvku na provoz motorového vozidla se jednalo o 3 000 Kč za kalendářní rok pro ZTP a 7 920 Kč pro ZTP/P. Příspěvek na individuální dopravu činil 6 500 Kč, jak pro ZTP, tak pro ZTP/P. Osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP/P byly na příspěvku zkráceny o celých 3 120 Kč ročně.

Zákon zde jako podmínku stanovuje povinnost opakovaného dopravování, jak již bylo zmíněno výše. Opakované dopravování je prokazováno čestným prohlášením. Z tohoto usuzují, že tato podmínka není nijak dokazatelná, čímž se z ní tedy stává pouze formalita.

Průkaz OZP

Průkazy OZP prošly od sociální reformy mnohými peripetemi kvůli zavádění sociálních karet tzv. S- karet. Jelikož S-karty v současné době již nejsou platné, nepovažovala jsem za důležité, jejich problematiku v rámci průkazů OZP rozebírat. Pouze ve zkratce se jednalo o kartu, která byla zavedena především z důvodu identifikace osob, které pobíraly nějaké sociální dávky. Tedy ne pouze pro OZP, ale její verze nahrazovala i průkaz OZP. K těmto kartám náležel také bankovní účet, na který byly dávky zasílány. Naskýtalo se zde ovšem množství problémů spojených především s komplikacemi při vybírání peněz či s množstvím identifikačních údajů, které karta obsahovala. S-karty tedy byly zrušeny s účinností zákona č. 306/2013 Sb., o zrušení karty sociálních systémů, ve znění pozdějších předpisů.⁸³ Tento zákon začal platit dnem 30. 4. 2014.⁸⁴

Nyní je tedy průkaz OZP více méně totožný s průkazem, který byl vydáván na základě získání mimořádných výhod. Změnila se jeho podoba, čehož je možné si povšimnout výše u charakteristik průkazů OZP. Výhody, které z jednotlivých průkazů plynou, zůstaly také takřka beze změny.

---

⁸³ Zákon č. 306/2013 Sb., o zrušení karty sociálních systémů, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁴ Skontakt. Informace ke zrušení sKaret [online]. Skontakt.cz [cit. 24. února 2015] Dostupné na: <https://www.skontakt.cz/sportal/menu/cs/main/nav02_ukonцени>

Příspěvek na péči

V souvislosti se sociální reformou 2012 neproběhly u příspěvku na péči nijak závažné změny. Obsáhlejší proměnu tohoto příspěvku sledujeme k roku 2007, kdy vešel v platnost zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Tehdy se absolutně změnila výše těchto dávek, jejich výpočet i podmínky pro jeho získání. Tyto změny považuji za absolutně kladné. Bylo jimi docíleno větší přehlednosti i efektivnosti příspěvku. V rámci sociální reformy 2012 proběhly pouze změny jednoduché, jako například sjednocení a snížení počtu nezvládaných úkolů, které podle mého názoru zefektivnily postup sociálních orgánů.

4.2.Návrhy de lege ferenda

Návrhy de lege ferenda by měly označovat možné pojetí budoucí právní úpravy. Zamyšlení se nad cílenými změnami a zdůvodnění, proč bychom takto dikci zákona měnili. Ke každému důležitému institutu, zmiňovanému v této bakalářské práci, jsem zde vypsala své návrhy.

Příspěvek na zvláštní pomůcku

Jedním z mých hlavních návrhů de lege ferenda je možnost většího výběru pomůcky samotným uživatelem. Možnost si samostatně vybrat pomůcku, která plně vyhovuje jejím potřebám. Chtěla bych, aby OZP měli větší místo při samotném rozhodování se a stali se tak většími partnery sociálních orgánů. Mimo to jsem s úpravou příspěvku na zvláštní pomůcku naprosto spokojena, Myslím si, že jeho dikce plně vyhovuje podmínkám a je ke všem naprosto spravedlivá.

Příspěvek na mobilitu

Při budoucí právní úpravě příspěvku na mobilitu bych se zamyslela především nad lepším prokazováním pravidelného dopravování. Splnit podmínku čestného prohlášení může nyní prakticky kdokoli. Myslím, že u této problematiky by měl být zaveden větší řád a povinnost pravidelné dopravy by měla být dokazatelnější. K tomuto by mohly lehce sloužit jízdenky hromadné dopravy, stvrzenky od zakoupené pohonné hmoty či jiné doklady

potvrzující pravidelnost dopravování. Samozřejmě že i tato verze prokazování je zneužitelná, ale podle mého úsudku formality, jakou je čestné prohlášení, do právního řádu nepatří.

Průkaz OZP

Průkazy OZP prošly díky kartám sociálních systémů mnohými změnami, se kterými se dostaly až do podoby dnešní. Tu hodnotím velmi kladně. Právní úprava průkazů OZP je jednoduchá a jasná. Mým návrhem de lege ferenda je sjednocení posuzování zdravotního stavu a stupně ZP. Pro získání průkazu OZP je třeba posouzení osoby lékařem, kterého určí okresní správa sociálního zabezpečení. Tito lékaři mají velmi často rozdílné názory. Ze zkušeností známých vím, že již vědí, který lékař jim např. daný stupeň průkazu ponechá a která je známý svým neskonalým snižováním. Samozřejmě nechci toto jednání nijak odsuzovat, věřím, že každý jedná podle svého nejlepšího vědomí. I přesto si myslím, že by se tento postup měl sjednotit, lékaři by měli postupovat podle jasně daných kritérií, která jim stanovuje zákon.

Příspěvek na péči

I přesto že sociální reforma 2012 do příspěvku na péči nezasáhla nijak radikálním způsobem, považuji jeho současné znění za velmi vhodné. Jak jsem již zmínila výše, ustanovení týkající se příspěvku na péči považuji za efektivní a přehledné. Myslím, že tato právní úprava plně vyhovuje současným sociálním problémům a proto pro ni nemám návrhy de lege ferenda.

5. Závěr

Bakalářská práce byla věnována především komparaci jednotlivých dávek pro osoby se zdravotním postižením. Vzhledem k provedeným změnám se jedná o vcelku složitou problematiku, která pro OZP může být v mnoha částech zákona matoucí. Reforma, kterou zákonodárce provedl v roce 2011, byla v některých ustanoveních zákona neúplná. Od roku 2011 prošel zákon č. 329/2011 Sb., o dávkách pro osoby se zdravotním postižením již šesti novelami, přičemž poslední můžeme nalézt pod číslem 329/2014 Sb. Práce tedy přináší celkový přehled změn, které byly provedeny na poli dávek pro OZP.

Jedním z dílčích cílů práce bylo definovat osoby se zdravotním postižením. Tento cíl byl naplněn především v kapitole první, částečně ale také v kapitole druhé. Kapitola první udává definice osob se zdravotním postižením ze speciálně pedagogického hlediska. Tedy vědy, zabývající se osobami se zdravotním postižením. Zde je možné udělat si přehled o jednotlivých definicích a ujasnit si problematiku druhů ZP. Kapitola druhá, ve které byl především naplněn cíl zaměřený na popis právních předpisů, vztahujících se k osobám se zdravotním postižením, udává definice podle jednotlivých zákonů. Posledním dílčím cílem bylo charakterizovat jednotlivé dávky pro osoby se zdravotním postižením. Takto bylo učiněno v kapitole třetí, která zároveň naplňuje cíl hlavní a to srovnání dávek pro OZP podle platného zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a podle zákona č. 110/1988 Sb., o sociálních službách který dávky upravoval před touto novelizací. Zároveň pro naplnění hlavního cíle slouží čtvrtá část práce, kde je celá problematika zhodnocena *de lege lata*. Zde byly vymezeny nejdůležitější změny a zhodnocen jejich právní stav. V této kapitole jsem také uvedla návrhy *de lege ferenda*, které by podle mého názoru bylo vhodné zařadit do právního rámce.

Domnívám se, že všechny v úvodu zvolené cíle byly naplněny.

Seznam použité literatury

Bibliografické zdroje:

1. BŘESKÁ, Naděžda, VRÁNOVÁ, Lucie. *Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče pro zdravotně postižené osoby*. 1. vydání. Olomouc: nakladatelství ANAG, 2007. 406 s.
2. BREJCHA, Aleš, ŠANTRŮČEK, Václav. *Právo důchodového pojištění*. 1. vydání. Praha: Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 1998. 427 s.
3. ČERNÁ, Jana, VACÍK Antonín. *Právo sociálního zabezpečení v rámci evropské unie*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s.r.o., 2005. 222 s.
4. GREGOROVÁ, Zdeňka, GALVAS, Milan. *Sociální zabezpečení*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita a nakladatelství Doplněk, 2000. 280 s.
5. KLÍMA, Karel a kol. *Komentář k ústavě a listině*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 1441 s.
6. KRHUTOVÁ, Lenka. *Občané se zdravotním postižením a veřejná správa*. 1. vyd. Olomouc: Výzkumné centrum integrace zdravotně postižených, 2005. 268 s.
7. LUDÍKOVÁ, Libuše. *Tyflopedie*. 1. vydání. Olomouc: Rektorát Univerzity Palackého, 1988. 70 s.
8. LUDÍKOVÁ, Libuše. *Kombinované vady*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 140 s.
9. *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: MKN-10 : desátá revize: aktualizovaná verze k 1. 1. 2009. 2., aktualiz. vyd. Praha: Bomton Agency, 2008, 860 s. ISBN 978-809-0425-903.*

10. Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: MKN-10: desátá revize: aktualizovaná verze k 1. 1. 2009. 2., aktualiz. vyd. Praha: Bomton Agency, 2008, 860 s. ISBN 978-809-0425-903.
11. MICHALÍK, Jan a kol. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. 1. vydání. Praha: Portál, 2011. 512 s.
12. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Příručka pro osoby se zdravotním postižením v roce 2014*. Praha: vydalo ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2013. 32 s.
13. RENOTIÉROVÁ, Marie, LUDÍKOVÁ Libuše. *Speciální pedagogika*. 2. vyd. dopl. a aktualiz. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. 313 s.
14. RENOTIÉROVÁ, Marie. *Somatopedické minimum*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 87 s.
15. SOVÁK, Miloš. *Nárys speciální pedagogiky*. 4. upravené vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n.p., 1980. 231 s.
16. TRÖSTER, Petr a kol. *Právo sociálního zabezpečení*. 5. přepracované a aktualizované vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. 379 s.

Internetové zdroje:

1. Český statistický úřad. *Tisková zpráva - se zdravotním postižením žije každý desátý občan ČR*. [online], [cit. 3. března 2015]. Dostupné na: <http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/se_zdravotnim_postizenim_zije_kazdy_desaty_obcan_cr_20140416>.
2. Český statistický úřad. *Výsledky výběrového šetření zdravotně postižených osob za rok 2007*. [online], [cit. 2014-12-12]. Dostupné na <[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/4100269DD7/\\$File/330908j3.pdf](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/4100269DD7/$File/330908j3.pdf)>.

3. Europa. *Smlouvy o EU*. [online] Europa.eu [cit. 22. března 2015] Dostupné na: <http://europa.eu/eu-law/decision-making/treaties/index_cs.htm>.
4. Evropský parlament. *Charta základních práv EU*. [online] Eppgroup.mobi [cit. 22. března 2015] Dostupné na: <http://www.eppgroup.mobi/Activities/docs/charter_eu/cs.pdf>.
5. MAKOVCOVÁ, Stanislava. *Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením* [online]. Mpsv.cz, [cit. 24. ledna 2015] Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/10775/umluva_info_160511.pdf>.
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Podklady, týkající se počtu držitelů průkazů* [online]. Mpsv.cz, [cit. 3. ledna 2015] Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/16408/vi_2013-58663.pdf>.
7. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Dávky pro osoby se zdravotním postižením – vybrané statistické údaje 2014* [online]. Mpsv.cz, [cit. 12. února 2015]. Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/20290/davky_prosinec_2014.pdf>.
8. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Žádost o příspěvek na mobilitu*. [online], [cit. 24. března 2015]. Dostupné na: <<https://formulare.mpsv.cz/oksluzby/cs/form/edit.jsp?CMD=EditForm&FN=OZPPnM150101571&SSID=ZDufeVCqUHbOphPE4e.eu4q4U7fDnSJ4>>.
9. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku*. [online], [cit. 24. března 2015]. Dostupné na: <https://formulare.mpsv.cz/oksluzby/cs/form/edit.jsp?CMD=EditForm&FN=OZPPnZP140101572&SSID=NW1~hrIJ0U~ZNKu~mfk_6jT4oSrYNYUx>.
10. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Žádost o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením*. [online], [cit. 24. března 2015]. Dostupné na:

<https://formulare.mpsv.cz/oksluzby/cs/form/edit.jsp?CMD=EditForm&FN=OZPPO150101573&SSID=yMtQb_fZTw066OsGdxGe~6nUkAc.Sysc>.

11. Průkaz mimořádných výhod: Žďár nad Sázavou. *Výměna průkazů osob se zdravotním postižením v roce 2015* [online]. Zdarns.cz, [cit. 5. března 2015]. Dostupné na: <<http://www.zdarns.cz/online-sluzby/aktuality>>.
12. Průkaz OZP: Invarena. *Držitelé průkazů ZPT*. [online]. Invarena.cz, [cit. 5. března 2015] Dostupné na: <<http://www.invarena.cz/?p=19668>>.
13. Skontakt. *Informace ke zrušení sKaret*. [online]. Skontakt.cz [cit. 24. února 2015] Dostupné na: <https://www.skontakt.cz/sportal/menu/cs/main/nav02_ukoncení>.

Legislativní zdroje:

1. Příloha 3 k vyhlášce 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, s účinností ke dni 1. 1. 2005.
2. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením ze dne 12. 2. 2010. In: Sběrka mezinárodních smluv. 2010. Částka 4, 128 s.
3. Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, s účinností ke dni 1. 1. 2005.
4. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
5. Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
6. Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

7. Zákon č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.
8. Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.
9. Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
10. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
11. Zákona č. 306/2013 Sb., o zrušení karty sociálních systémů, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam příloh

1. Příloha č. 1: Formulář žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku
2. Příloha č. 2: Formulář žádost o příspěvek na mobilitu
3. Příloha č. 3: Formulář: žádost o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením

Abstrakt

Pro svou bakalářskou práci jsem zvolila název „Dávky pro osoby se zdravotním postižením“. Toto téma jsem zvolila především kvůli mému předchozímu studiu speciální pedagogiky na Univerzitě Palackého v Olomouci. Také kvůli tomu že nyní pracuji jako asistent pedagoga u autistického chlapce. Celá problematika zdravotního postižení je mi velmi blízká a je náplní mého života.

V první části práce jsem se zaměřila na definování osob se zdravotním postižením. Uvádím zde jednotlivé druhy a popis postižení. Dále práce obsahuje část věnovanou právním předpisům, které se zabývají osobami se zdravotním postižením. Poté se již zabývám avizovanými dávkami pro osoby se zdravotním postižením. Teoreticky jsem je vymezila a definovala. Dávky jsou rozděleny do dvou částí, přičemž první uvádí dávky podle současné právní úpravy a druhá podle právní úpravy již neplatné. V závěru této práce jsem srovnala dávky před a po novelizaci. Což bylo také hlavním cílem práce.

Klíčová slova

Osoba se zdravotním postižením

Dávky pro osoby se zdravotním postižením

Zákon o dávkách pro osoby se zdravotním postižením

Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav

Sociální reforma

Invalidita

Abstract

For my bachelor's thesis I have chosen the title „Benefits for person with disabilities“. This topic has been chosen mainly because of my previous study of Special Education at Palacky University in Olomouc. And also due to the fact that now I am working as a teaching assistant for an autistic boy. The whole issue of disability is very close to me and filling my life.

In the first part I focused on the defining person with disabilities. I present here a description of the different types of disability. The work also contains a section dedicated to the legislation dealing with persons with disabilities. After that, I deal with announcement of benefits for persons with disabilities. Theoretically, I delimited and defined them. The benefits are divided into two parts, the first one lists the benefits under the current legislation and the other one under the rules no longer valid. In conclusion, I compared the benefits before and after the amendment. That was the main goal of the work.

Keywords

Disabled person

Benefits for persons with disabilities

Law on benefits for people with disabilities

Long-term adverse health

Social reform

Disability

Příloha č. 1: Formulář – žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku

Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku

A. Žadatel:

Příjmení: Rodné příjmení ¹⁾ :	Jméno ¹⁾ : Titul před: za:	Rodné číslo v ČR ¹⁴⁾ : Státní příslušnost:
Trvalý pobyt: Obec: ..... Část obce:	Ulice: ..... Č. p. ¹⁵⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	
1. Adresa pro donučování ¹⁶⁾ : Obec: ..... Část obce:	Ulice: ..... Č. p. ¹⁵⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	
Rodinný stav ¹⁷⁾ : Bydliště v ČR ¹⁸⁾ :	Manželka(y) ¹⁹⁾ : Majetek ²⁰⁾ : Příjem ²¹⁾ : Telefon: ..... E-mail:	Rodiče ²²⁾ : Nezapařfenost ²³⁾ : Id datové schránky:

B. Zástupce žadatele:
Vyplňte v případě, že žádost podává zástupce žadatele (zmočenec, rodič, opatrovník, poručník, jiné fyzická osoba, která byla nezletilá osoba rozhodnutím příslušného orgánu svěřena do péče).

Příjmení: Rodné příjmení ¹⁾ :	Jméno ¹⁾ : Titul před: za:	Rodné číslo v ČR ¹⁴⁾ : Státní příslušnost:
Trvalý pobyt ¹²⁾ : Obec: ..... Část obce:	Ulice: ..... Č. p. ¹⁵⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	
2. Adresa pro donučování ¹⁶⁾ : Obec: ..... Část obce:	Ulice: ..... Č. p. ¹⁵⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	
Rodinný stav ¹⁷⁾ : Telefon: ..... E-mail:	Id datové schránky:	

C. Právnícká osoba zastupující žadatele:
Vyplňte v případě, že žádost podává zařízení zastupující žadatele (obecní úřad, ústave).

Název zařízení: Adresa zařízení: Obec: ..... Část obce:	IC: Ulice: ..... Č. p. ¹⁵⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ: .....
Telefon: ..... E-mail:	Id datové schránky:

- 1) Uveďte všechna jména osoby.
- 2) Číslo, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uveďte v kolonce Rodné číslo v ČR datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pořadí ve tvaru: M nebo Z (muž nebo žena).
- 3) Kolonku Rodné příjmení vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
- 4) Pokud je místo čísla popsaného přiděleno číslo evidenční, uveďte před číselným písmenem E.
- 5) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.
- 6) Do kolonky Rodinný stav zapíšte jednu z uvedených možností ve formě: 1 – svobodný(á), 2 – ženatý(vdaná), 3 – srovná/vdova, 4 – rozvedený(á), 5 – registrovaná partnerka.
- 7) Do kolonky Manželka(y) uveďte pořadové číslo osoby z tabulek částí A, B, D, která je manželkou(osou) osoby. V ostatních případech kolonku prokličte.
- 8) Do kolonky Rodiče uveďte pořadové číslo osob z tabulek částí A, B, D, které jsou rodiči (nebo osobami, kterým je dítě rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno do péče) nezletilého nezapařfeného dítěte nebo rodiče osamělého nezletilého nezapařfeného dítěte. V ostatních případech kolonku prokličte.
- 9) Do kolonky Bydliště v ČR zapíšte ANO, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku prokličte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, výkoně své výdělečné činnosti, má zde a rodinnou, není zde povinnou osobou domovního nabytí, se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, poskytlé osobě) jiné významné služby, zájmy či aktivity, jež jsou vzájemně související a dotýkají se území České republiky.
- 10) Do kolonky Majetek zapíšte ANO, pokud osoba vlastní nemovitý nebo movitý majetek (jinou obytnou výměnou) nebo vyvíjí obdobný majetek osoby blízké. V ostatních případech kolonku prokličte.
- 11) Do kolonky Příjem zapíšte ANO, pokud osoba za příslušnost ležícího žadatele před podáním žádosti měla rozhodný příjem. V ostatních případech kolonku prokličte.
- 12) Do kolonky Nezapařfenost zapíšte ANO, pokud osoba splňuje podmínky nezapařfenosti dítěte. V ostatních případech kolonku prokličte.
- 13) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem žadatele.

PROŠÍM OBRÁTTE

Osoba pověřená jednat jménem právnické osoby:

Příjmení: Funkce:	Jméno ¹⁾ : Pověření jednat od: .. .20 do: .. .20	Rodné číslo v ČR ¹⁴⁾ : Titul před: za:
Adresa pro donučování ¹⁶⁾ : Ulice:	Obec: ..... Část obce:	Č. p. ¹⁵⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ: .....

D. Ostatní společně posuzované osoby²⁴⁾:
Vyplňte pouze v případě, že:
• pořizovali oena zvláštní pomůcky je nižší než nebo rovna 24 000 Kč,
• zvláštní pomůckou je motorové vozidlo,
• pořizovali oena zvláštní pomůcky je vyčšší než 24 000 Kč a současně nemáte dostatek finančních prostředků na 10% spoluúčast na úhradě oeny zvláštní pomůcky.
Uveďte všechny osoby, které s žadatelem společně užívají byt. Manželka/manželku a nezletilá nezapařfená dítě žadatele a ostatních společně posuzovaných osob uveďte i tehdy, jestliže a opěvněnou osobou společně a nezávisle byt neužívají.
Podpisem sbrzuje každá z uvedených osob správnost a úplnost uvedených údajů a dává výpovědní souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo jí vyplácí, výši příjmu těchto osob, údaje o přidělení se k trvalému pobytu, v případě nezapařfeného dítěte skutečností prokazujících nezapařfenost a další údaje, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování a další údaje, a to v výplati a pro posuzování podle § 29 zákona č. 320/2011 Sb.

Příjmení: Rodné příjmení ¹⁾ :	Jméno ¹⁾ : Titul před: za:	Rodné číslo v ČR ¹⁴⁾ : Státní příslušnost:
3. Nezapařfenost ²³⁾ : Rodičovský pf. ¹⁶⁾ : Bydliště v ČR ¹⁸⁾ : Ústavní péče ²⁵⁾ : .. .20	St. důchod ¹⁷⁾ : Majetek ²⁰⁾ : Stupeň invalidity ²⁶⁾ : Nástup ²⁸⁾ : .. .20	Manželka(y) ¹⁹⁾ : Příjem ²¹⁾ : Užívání a náklady ²⁷⁾ : Rodiče ²²⁾ : Podpis:
Příjmení: Rodné příjmení ¹⁾ :	Jméno ¹⁾ : Titul před: za:	Rodné číslo v ČR ¹⁴⁾ : Státní příslušnost:
4. Nezapařfenost ²³⁾ : Rodičovský pf. ¹⁶⁾ : Bydliště v ČR ¹⁸⁾ : Ústavní péče ²⁵⁾ : .. .20	St. důchod ¹⁷⁾ : Majetek ²⁰⁾ : Stupeň invalidity ²⁶⁾ : Nástup ²⁸⁾ : .. .20	Manželka(y) ¹⁹⁾ : Příjem ²¹⁾ : Užívání a náklady ²⁷⁾ : Rodiče ²²⁾ : Podpis:
Příjmení: Rodné příjmení ¹⁾ :	Jméno ¹⁾ : Titul před: za:	Rodné číslo v ČR ¹⁴⁾ : Státní příslušnost:
5. Nezapařfenost ²³⁾ : Rodičovský pf. ¹⁶⁾ : Bydliště v ČR ¹⁸⁾ : Ústavní péče ²⁵⁾ : .. .20	St. důchod ¹⁷⁾ : Majetek ²⁰⁾ : Stupeň invalidity ²⁶⁾ : Nástup ²⁸⁾ : .. .20	Manželka(y) ¹⁹⁾ : Příjem ²¹⁾ : Užívání a náklady ²⁷⁾ : Rodiče ²²⁾ : Podpis:

- 14) Údaj je neplatný. Číslo, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uveďte v kolonce Rodné číslo v ČR datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pořadí ve tvaru: M nebo Z (muž nebo žena).
- 15) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s adresou zařízení.
- 16) § 4 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu ve znění pozdějších předpisů.
- 17) Do kolonky St. důchod zapíšte ANO, pokud je osoba požívatelem starobního důchodu. V ostatních případech kolonku prokličte.
- 18) Do kolonky Rodičovský pf. zapíšte ANO, pokud osoba pobírá rodičovský příspěvek. V ostatních případech kolonku prokličte.
- 19) Do kolonky Užívání a náklady zapíšte NE, pokud osoba společně s žadatelem trvale nabytí a neuzavřel(a) a ní osobně nabytí na evně pořizby. NE zapíšte také v případě, že osoba nastoupila výkon trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby nebo jí jsou poskytovány pobytové sociální služby v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem, nebo v úpravěném bydlení. V ostatních případech kolonku prokličte.
- 20) Do kolonky Stupeň invalidity zapíšte stupeň invalidity, který byl osobě přiznán. V ostatních případech kolonku prokličte.
- 21) Do kolonky Užívání a náklady zapíšte NE, pokud osoba společně s žadatelem trvale nabytí a neuzavřel(a) a ní osobně nabytí na evně pořizby. NE zapíšte také v případě, že osoba nastoupila výkon trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby nebo jí jsou poskytovány pobytové sociální služby v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem, nebo v úpravěném bydlení. V ostatních případech kolonku prokličte.
- 22) Do kolonky Ústavní péče uveďte datum nástupu osoby do zdravotnického zařízení (ústavní péče, psychiatrická léčebna nebo léčebny pro dlouhodobě nemocné).
- 23) Do kolonky Nástup uveďte datum nástupu, pokud osoba v příslušném mládeži podléhá nástupu výkon trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby, nebo nastoupila do domova pro osoby se zdravotním postižením, domova pro seniory, domova se zvláštním režimem nebo do úpravěného bydlení, kde jsou jí poskytovány pobytové sociální služby.

⁸⁵ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku*. [online], [cit. 24. března 2015]. Dostupné na: <https://formulare.mpsv.cz/oksluzby/cs/form/edit.jsp?CMD=EditForm&FN=OZPPnPZP140101572&SSID=NW1~hrIJOU~ZKku~mfk_6jT4oSrYNYUx>.

Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Rodné příjmení ³⁾ :		Titul před: za:		Státní příslušnost:	
6	Nezapařtenost ²⁴⁾ :	St. důchod ¹⁷⁾ :	Manžel(ka) ¹⁸⁾ :	Rodinný stav ¹⁹⁾ :	
	Rodičovský pf. ¹⁸⁾ :	Majetek ¹⁹⁾ :	Příjem ¹¹⁾ :	Výživovací pov. ¹⁹⁾ :	
	Bydliště v ČR ²⁰⁾ :	Stupeň invalidity ²⁰⁾ :	Uživání a naklád ²¹⁾ :	Rodiče ²⁾ :	
	Ustavní péče ²²⁾ :	. . . 20	Nástup ²³⁾ :	. . . 20	Podpis:

E. Adresy trvalého pobytu společně posuzovaných osob, u nichž je tato adresa odlišná od adresy trvalého pobytu žadatele:

Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Trvalý pobyt: Obec:		Část obce:		PSČ:	
Ulice:		č. p. ⁴⁾ :		č. orient.:	
Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Trvalý pobyt: Obec:		Část obce:		PSČ:	
Ulice:		č. p. ⁴⁾ :		č. orient.:	

F. Ošetřující lékař žadatele:

Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Titul před: za:	
Název zařízení:					
Oddělení:					
Adresa: Obec:		Část obce:		PSČ:	
Ulice:		č. p. ⁴⁾ :		č. orient.:	
Telefon:		E-mail:		Id datové schránky:	
Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Titul před: za:	
Název zařízení:					
Oddělení:					
Adresa: Obec:		Část obce:		PSČ:	
Ulice:		č. p. ⁴⁾ :		č. orient.:	
Telefon:		E-mail:		Id datové schránky:	

G. Požadovaná zvláštní pomůcka:

Vypíšte prosím jednu z následujících dvou variant.

dne . . . 20 . . . jsem zakoupil uvedenou zvláštní pomůcku v ceně: Kč

hodlám zakoupit uvedenou zvláštní pomůcku v předpokládané ceně: Kč

H. Motorové vozidlo:

Vypíšte pouze v případě, že jste v části G uvedli(a) jako požadovanou zvláštní pomůcku „motorové vozidlo“.
Zaškrtněte prosím jednu z následujících dvou variant. Pokud zaškrtnete první variantu, uveďte datum poskytnutí příspěvku a uveďte doplňující informace. V minulosti mi byl nebyl poskytnut příspěvek na pořízení motorového vozidla²⁴⁾.

Datum poskytnutí příspěvku:

Doplňující informace:

Činnost dopravy:

Uveďte všechny typy dopravy a ke každé vyplněné čárkou dopište důvod.

☐	x denně	Důvod: .....
☐	x týdně	Důvod: .....
☐	x měsíčně	Důvod: .....
☐	x ročně	Důvod: .....

I. Vodicí pes:

Vypíšte pouze v případě, že jste v části G uvedli(a) jako požadovanou zvláštní pomůcku „vodící pes“.

Organizace zodpovědná za výcvik psa:

J. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících tří variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ²⁵⁾ : .....
-------------------	------------------	--

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:	PSČ: .....
Ulice:	č. p. ⁴⁾ :	č. orient.: .....

K. Prohlášení žadatele:

Prohlašuji, že veškeré údaje, které jsou v této žádosti uvedeny, jsou pravdivé, a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivých vyplněných údajů vyplývaly.

Pokud žádám o zvláštní pomůcku „motorové vozidlo“, čestně prohlašuji, že se v kalendářním měsíci opakovaně dopravuji a jsem schopen(a) řídit motorové vozidlo nebo jsem schopen(a) být převážen(a) motorovým vozidlem.

Podpísem rovněž osám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo jí vypracovává:

- výši příjmu
- údaje o přihlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydlišti na území České republiky
- skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítě
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplati a pro posuzování podle § 29 zákona č. 329/2011 Sb.

Podpísem rovněž osám svůj souhlas k tomu, aby příslušné právnické osoby a fyzické osoby sdělily OS-SZ informace o zdravotním stavu. Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o příspěvku na zvláštní pomůcku rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech, které jsou rozhodné pro trvání nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku, jeho výši a výplati.

Formulář jsem přečel(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezmínil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolony určené k vyplňování.

²⁴⁾ Týká se jak příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla, tak i příspěvku na pořízení motorového vozidla podle vyhlášky č. 103/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 2011.
²⁵⁾ Kolonku Specifický symbol vyplňuje pouze v případě Československé obchodní banky pro úety a šátern 6036.

⁸⁶⁾ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku*. [online], [cit. 24. března 2015]. Dostupné na:

<https://formulare.mpsv.cz/oksluzby/cs/form/edit.jsp?CMD=EditForm&FN=OZPPnPZP140101572&SSID=NW1~hrIJOU~ZKu~mfk_6jT4oSrYNYUx>.

Poučení:

1. Oprávněná osoba je povinna tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže
  - a) nepoužila tento příspěvek do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce na pořízení zvláštní pomůcky
  - b) nepoužila vyplacený příspěvek v plné výši do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce,
  - c) v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 120 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla pozbyla vlastnické právo ke zvláštní pomůcce,
  - d) v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 120 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla přestala zvláštní pomůcku užívat,
  - e) se přestala opakovaně dopravovat nebo přestala být schopna převozu motorovým vozidlem, byl-li vyplacen příspěvek na pořízení motorového vozidla,
  - f) použila příspěvek v rozporu s rozhodnutím o jeho přiznání, nebo
  - g) se prokáže, že osoba, uvedla v žádosti o příspěvek na zvláštní pomůcku nepravdivé nebo zkreslené údaje.
2. Osoba uvedená v odstavci 1 nemá povinnost vyplacený příspěvek na zvláštní pomůcku nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže
  - a) v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne jeho vyplacení přestala užívat zvláštní pomůcku z důvodu změny zdravotního stavu nebo v období před uplynutím 120 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla se z důvodu změny zdravotního stavu přestala opakovaně dopravovat nebo pozbyla schopnost být převážena motorovým vozidlem,
  - b) byl vyplacen příspěvek na pořízení vodícího psa a tento v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku zemřel nebo ztratil své dovednosti z důvodu onemocnění nebo úrazu, k němuž došlo bez zavinění příjemce dávky, nebo
  - c) osoba zemřela.
3. Povinnost vrátit poměrnou část příspěvku podle odstavce 1 nevzniká, jestliže tato částka nepřesahuje 100 Kč.
4. Krajská pobočka Úřadu práce může z důvodů hodných zvláštního zřetele rozhodnout o prominutí povinnosti vrátit příspěvek na zvláštní pomůcku nebo jeho poměrnou část podle odstavce 1.

V _____ dne _____ . 20__

Podpis žadatele/zástupce

K žádosti prosim doložte

- pro všechny uvedené osoby v část A, B a D průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list

V případě, že:

- požtvovali oena zvláštní pomůcky je nižší než nebo rovna 24 000 Kč,
- zvláštní pomůckou je motorové vozidlo,
- požtvovali oena zvláštní pomůcky je vyšší než 24 000 Kč a současně nemáte dostatek finančních prostředků na 10% spoluúčast na úhradě oeny zvláštní pomůcky,

doložte tyto doklady:

- pro nezaopatřené dítě po skončení povinné školní docházky a vždy od školního roku začínajícího v kalendářním roce, v němž dítě dovršilo 15 let.
Potvrzení o studiu nebo
Rozhodnutí o přerušení studia v souvislosti s těhotenstvím, porodem či rodičovstvím nebo
Potvrzení o zdravotním stavu vydávané OGSZ nebo dokládající neschopnost vykonávat soustavnou výdělečnou činnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebo
Potvrzení o zdravotním stavu vydávané ošetřujícím lékařem dokládající neschopnost soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz nebo
Potvrzení o zařazení do evidence uohazežů o zaměstnání na Úřadu práce ČR do 18 let bez nároku na podporu v nezaměstnanosti
- pro každou osobu, která společně užívá byt a společně uhraduje náklady na své potřeby a v kolonce Příjem vypočítá ANO, Doklad o výši čtvrtletních příjmů – příspěvek na zvláštní pomůcku za kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu měsíci, ve kterém podáváte žádost o přiznání dávky.
- pro každou osobu, která vplnila ANO v kolonce B1, důchod, doklad o přiznání starobního důchodu
- pro každou osobu, která v kolonce Štupeň invalidity vplnila stupeň invalidity, doklad o přiznání stupně invalidity.
- pro každou osobu, která v kolonce Majetek uvedla ANO, Prohlášení o ocelkových soušlních a majetkových poměrech
- pro každou osobu, která vplnila ANO v kolonce Výchovaoi pov., Doklad o výživném poskytovaném společně posuzovanou osobou platný k poslednímu dni měsíce, předcházejícímu měsíci podání žádosti
- pro každou osobu, která je uznána za dočasné práce neschopnou, doklad o uznání osoby dočasné práce neschopnou
- pro každou osobu, která pobírá dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství nebo mateřské, doklad o pobírání těchto dávek
- pro každé nezaopatřené dítě, kterému je výživné stanoveno soudem, rozhodnutí soudu o stanovení výživného
- v případě, že žádáte o příspěvek na zvláštní pomůcku - stropní zvedaoi systém, sohoditřetovou ploštnu nebo sohoditřetovou sedačku
  - doložte sohlas vaoitníka nemovitosti s provedením instalaoe tohoto zařízení a jeho provozem, není-li vaoitníkem nemovitosti osoba, které má být tento příspěvek poskytnut (§ 9 odst. 7 zákona č. 329/2011 Sb.), o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů)
  - předložte alespoň 2 návrhy řešení odstranění bariéry, včetně ceny (§ 9 odst. 10 zákona č. 329/2011 Sb.), o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů)

87

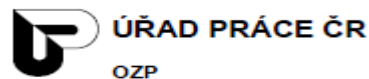
Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhraněné místo, uveďte na volném listě a přiložte k fotokopii.

Formuláře žádosti, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <http://portal.mpsv.cz/forms> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít ovlivňování pochybnosti.

⁸⁷ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku*. [online], [cit. 24. března 2015]. Dostupné na:

<https://formulare.mpsv.cz/oksluzby/cs/form/edit.jsp?CMD=EditForm&FN=OZPPnPZP140101572&SSID=NW1~hrLJOU~ZNKu~mfk_6jT4oSrYNYUx>.

Příloha č. 2: Formulář: žádost o příspěvek na mobilitu

Tiskopis prosm vyplíte čitelně

Žádost o příspěvek na mobilitu

Nárok na příspěvek na mobilitu má osoba starší 1 roku, která má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P, který byl přiznán podle předpisů účinných od 1. ledna 2014.

A. Žadatel:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost:
Trvalý pobyt: Obec:	Část obce:	Č. p. ⁴⁾ : .....
Ulice:	Č. orient.:	PSČ: .....
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec:	Část obce:	Č. p. ⁴⁾ : .....
Ulice:	Č. orient.:	PSČ: .....
Bydliště v ČR ⁶⁾ :		
Telefon:	E-mail:	Id datové schránky: .....

B. Zástupce žadatele:

Vypíšte v případě, že žádost podává zástupce žadatele (zmočenec, rodič, opatrovník, poručník, jiné fyzická osoba, která byla nezletilá osoba rozhodnutím příslušného orgánu svěřena do péče).

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost:
Trvalý pobyt ⁷⁾ : Obec:	Část obce:	Č. p. ⁴⁾ : .....
Ulice:	Č. orient.:	PSČ: .....
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec:	Část obce:	Č. p. ⁴⁾ : .....
Ulice:	Č. orient.:	PSČ: .....
Telefon:	E-mail:	Id datové schránky: .....

C. Právnícká osoba zastupující žadatele:

Vypíšte v případě, že žádost podává zařízení zastupující žadatele (obecní úřad, ústev).

Název zařízení:	IČ:
Adresa zařízení: Obec:	Část obce: .....
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : .....
	Č. orient.: .....
	PSČ: .....
Telefon:	E-mail: .....
	Id datové schránky: .....

1) Uveďte všechna jména osoby.

2) Číslo, pokud nemá v ČR přiděleno rodné číslo, uveďte v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).

3) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.

4) Pokud je místo čísla popsaného přiděleno číslo evidenční, uveďte před číselm písmeno E.

5) Nevypíšte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.

6) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte ANO, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku prokreslete. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, výkonově zde vykonává činnost, žije zde s rodinou, pání zde povinnou školní dochůzku nebo se zde soukromě připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájem o aktivitu, jejichž veřejné soukromé dohledné sepsání této osoby a Českou republikou.

7) Nevypíšte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem žadatele.

Osoba pověřená jednat jménem právnické osoby:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Funkce:	Pověření jednat od: .. . 20 do: .. . 20	Titul před: za:
Adresa pro doručování ³⁾ : Obec:	Část obce:	Č. p. ⁴⁾ : .....
Ulice:	Č. orient.:	PSČ: .....

D. Pobytové sociální služby:

Zaškrtněte prosm jednu z následujících dvou variant. Pokud zaškrtnete první variantu, uveďte důvod pravidelné dopravy.

Jsou nejsou mi poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách¹⁰⁾.

Důvod pravidelné dopravy¹¹⁾:

--

E. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosm jednu z následujících tří variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹²⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce: .....
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : .....
	Č. orient.: .....
	PSČ: .....

F. Četnost výplaty dávky:

Zaškrtněte prosm jednu z následujících dvou variant.

měsíčně

splátkou vždy za 3 kalendářní měsíce

8) Údaj je nepovinný. Číslo, pokud nemá v ČR přiděleno rodné číslo, uveďte v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).

9) Nevypíšte, pokud je adresa shodná s adresou zařízení.

10) §48 až 50 a §52 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění zákona č. 208/2009 Sb. (domy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče).

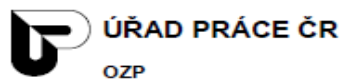
11) §8 odst. 4 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

12) Viz ustanovení §103 odst. 2 písm. b) zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁸ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Žádost o příspěvek na mobilitu*. [online], [cit. 24. března 2015]. Dostupné na:

<<https://formulare.mpsv.cz/oksluzby/cs/form/edit.jsp?CMD=EditForm&FN=OZPPnM150101571&SSID=ZDufeVCqUHbOphPE4e.eu4q4U7fDnSJ4>>.

Příloha č. 3: Formulář: žádost o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením

Tiskopis prosím vyplívejte čitelně

podání razítka OSÚ 8 15

Žádost o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením

A. Žadatel:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost:
Trvalý pobyt:	Obec: ..... Část obce:	
	Ulice: ..... Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	
Adresa pro doručování ⁵⁾ :	Obec: ..... Část obce:	
	Ulice: ..... Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	
Bydliště v ČR ⁶⁾ :		
Telefon:	E-mail:	Id datové schránky:

B. Zástupce žadatele:

Vypíšte v případě, že žádost podává zástupce žadatele (zmočenec, rodič, opatrovník, poručník, jiná fyzická osoba, které byla nezletilá osoba rozhodnutím příslušného orgánu svěřena do péče).

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost:
Trvalý pobyt ⁷⁾ :	Obec: ..... Část obce:	
	Ulice: ..... Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	
Adresa pro doručování ⁵⁾ :	Obec: ..... Část obce:	
	Ulice: ..... Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	
Telefon:	E-mail:	Id datové schránky:

C. Právník osoba zastupující žadatele:

Vypíšte v případě, že žádost podává zařízení zastupující žadatele (obecní úřad, úřad).

Název zařízení:	IČ:
Adresa zařízení: Obec: ..... Část obce:	
Ulice: ..... Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	
Telefon:	E-mail:
	Id datové schránky:

1) Uveďte všechna jména osoby.

2) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce Rodné číslo v ČR datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).

3) Kolonku Rodné příjmení vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.

4) Pokud je místo čísla popsaného přiděleno číslo evidenční, uveďte před číselm písmeno E.

5) Nevyplňuje, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.

6) Do kolonky Bydliště v ČR zapíšte ANO, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku prokličte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, přijíždí povinnou školní docházkou nebo se zde soukromě dopravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné výjimečné důvody, zejména či některé, jejichž vzájemná součinnost dokládá expulzi této osoby z České republikou.

7) Nevyplňuje, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem žadatele.

PROSÍM OBRAŤTE

Osoba pověřená jednat jménem právnické osoby:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Funkce:	Fověření jednat od: . . . 20 do: . . . 20	Titul před: za:
Adresa pro doručování ³⁾ :	Obec: ..... Část obce:	
	Ulice: ..... Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	

D. Ověřující lékař žadatele:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Titul před: za:
Název zařízení:		
Oddělení:		
Adresa: Obec: ..... Část obce:		
Ulice: ..... Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:		
Telefon:	E-mail:	Id datové schránky:

E. Údaje uvedené na průkazu osoby se zdravotním postižením:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících variant.

- Požaduj nepožaduj uvést symbol označení osoby s úplnou nebo praktickou hluchotou nebo osoby hluchoslepe anebo osoby úplné nebo prakticky nevidomé.

Symbol označení osoby se zdravotním postižením bude na průkazu uveden pouze v případě, pokud uvedený symbol požadujete a pokud někdo na používání některého ze symbolů vyplývá z posouzení zdravotního stavu.

F. Prohlášení žadatele:

Prohlašuji, že veškeré údaje, které jsou v této žádosti uvedeny, jsou pravdivé, a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mě z nepravdivě vyplněných údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo jí vyplácí:

- údaje o přihlášení se k trvalému pobytu
- údaje o bydliště na území České republiky
- další údaje v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a vyplácí.

Podpisem rovněž dávám svůj souhlas k tomu, aby příslušné právnické osoby a fyzické osoby sdělily OSSZ informace o zdravotním stavu. Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který vydává průkaz osoby se zdravotním postižením, do osmi dnů veškeré změny v údajích potřebných pro vydání průkazu osoby se zdravotním postižením.

Formulář jsem přečel(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V ..... dne 20

Podpis žadatele/zástupce

K. Žádostí prosím doložit:

- pro všechny uvedené osoby v části A a B průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodní list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložit rodní list

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádosti, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <http://portal.mpsv.cz/forms> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

3) Údaje je nepovinný. Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce Rodné číslo v ČR datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).

4) Nevyplňuje, pokud je adresa shodná s adresou zařízení.

⁸⁹ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Žádost o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením*. [online], [cit. 24. března 2015]. Dostupné na:

<https://formulare.mpsv.cz/oksluzby/cs/form/edit.jsp?CMD=EditForm&FN=OZPPO150101573&SSID=yMtQb_fZT066OsGdxGe~6nUkAc.Sysc>.